Published by BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc., U. S. A. and BYELORUSSIAN CANADIAN ALLIANCE

Беларус

ЦАНА — PRICE $ 1.00

Address: BIELARUS 166-34 Gothic Drive Jamaica, N. Y. 11432

ЧАСАПІС БЕЛАРУСАЎ ПАЎНОЧНАЕ АМЭРЫКІ BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER OF NORTH AMERICA

Год XVI. № 108-109 | Сакавік-Красавік 1966 | NEW YORK — TORONTO | March-April 1966 | Vol. XVI. №108-109

У СЭНАЦЕ ЗША

МАЛІТВА

Яго Высокапраасьвяшчэнства Архіяпіскап БАПЦарквы Васіль 25 сакавіка 1966 году адкрыў сэсію Сэнату ЗША з нагоды 48-ых угодкаў абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі наступнай малітвай:

У імя Айца, і Сына, і Сьвятога Духа. Усемагутны Божа, Ойча наш Нябесны! Мы нізка схіляем галовы свае перад Табою, славім ласказасьць Тваю да нас, і прыносім Табе нашую глыбокую падзяку за ўсе багаславенствы, якімі Ты так шчодра абдарыў Амэрыку й яе народ.

Госпадзі Божа, Спасе наш! Мы горача просім помачы Твае, каб дух мудрасьці, моцы й любові стала кіраваў Прэзыдэнтам і Віцэ-Прэзыдэнтам Задзіночаных Штатаў Амэрыкі. Шчодра абдары таксама Тваім багаславенствам мудрасьці й сілы гэтую дабрародную Установу — пашаны годны Сэнат Задзіночаных Штатаў Амэрыкі, гэтую цьвярдыню супакою, справядлівасьці й свабоды.

Прадвечны Божа, Спасіцелю наш! Мы горача молім Цябе сяньня: пашлі Тваю Боскую Ласку й апеку Беларускаму Народу, які 48 год таму абвесьціў Незалежнасьць сваё Беларускае Народнае Рэспублікі, і які праз увесь гэты час ня перастаў змагацца за сваё вызваленьне зь няволі бязбожных тыранаў, зь цьвёрдаю надзеяй, што з Тваёю дапамогай і ён будзе цешыцца тою воляю й свабодай, якія зьяўляюцца асновамі жыцьця ў Задзіночаных Штатах Амэрыкі. Мы молімся сяньня, каб дабрадзействы свабоды, якія прыносіць дэмакратычны лад усяму вольнаму сьвету, паслужылі добрым прыкладам і заахвочаньнем Беларускаму Народу, бо надзея на вячыстую свабоду ня згасла сярод яго, але, як сьветач, палымнее ў глыбінях ягоных сэрцаў, імкнецца да свабоды.

Міласэрны Божа й Спасе наш! Мы зь Вераю молім Цябе: прымі гэтую Малітву нашую, багаславі Задзіночаныя Штаты Амэрыкі й нашую Маці-Беларусь.

Няхай цудоўнае імя Тваё, Божа й Спасе наш, пануе й зьзяе ў сэрцах нашых, і будзе багаслаўленае цяпер і навекі. Амінь.

***

Гэтай малітвай Архіяпіскап БАПЦарквы Уладыка Васіль адкрыў у пятніцу 25 сакавіка сэсію Сэнату ЗША, якому быў ён прадстаўлены Віцэ-Прэзыдэнтам ЗША Губэртам Г. Гамфры.

Пасьля малітвы беларуская дэлегацыя ў складзе Уладыкі Васіля, старшыні Галоўнай Управы БАЗА інж. Мікалая Гарошкі, рэфэрэнта вонкавых дачыненьняў Галоўнай Управы БАЗА д-ра Станіслава Станкевіча й праф. Барыса Кіта была прынятая Віцэ-Прэзыдэнтам Губэртам Г. Гамфры ў прысутнасьці лідэра Дэмакратычнай фракцыі Сэнату сэнатара Майк Мансфільда з Мантаны й лідэра Рэспубліканскай фракцыі сэнатара Эвэрэт Дэрксэна зь Іліной. Пасьля супольнага сфатаграфаваньня, беларуская дэлегацыя, з даручэньня сэнатара Джэкаб Джэвітса, ягоным асыстэнтам д-рам Лісьлі Гэльбам была запрошаная ў рэстаран для сэнатараў на Капітолі на абед.

У сувязі з тым, што наш заўсёдны пасярэднік у Сэнаце сэнатар зь Нью Ёрку Джэкаб Джэвітс у гэтым часе знаходзіўся ў Паўдзённай Амэрыцы, на ягоную просьбу, функцыі пасярэдніка выконваў сэнатар Эвэрэт Дэрксэн.

Абавязкам кажнага Беларуса падтрымаць грашова собскую газэту „Беларуса"

48-ЫЯ УГОДКІ АБВЕШЧАНЬНЯ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ БЕЛАРУСІ

ДЭЛЕГАЦЫЯ БАЗА Ў ВІЦЭ-ПРЭЗЫДЭНТА ЗША ГУБЭРТА Г. ГАМФРЫ

Справа ад Віцэ-Прэзыдэнта: старшыня Галоўнай Управы БАЗА інж. Мікалай Гарошка і праф. Барыс Кіт; зьлева ад Уладыкі Васіля: Капэлян Сэнату Дастойны Фрэдэрык Браўн Гаррыс і рэфэрэнт вонкавых дачыненьняў БАЗА д-р Станіслаў Станкевіч

УРАЧЫСТАЕ СЬВЯТКАВАНЬНЕ У НЬЮ ЁРКУ

БОЖАЯ СЛУЖБА

Сёлетняе сьвяткаваньне 48-ых угодкаў абвешчаньня дзяржаўнай Незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі адбылося ў Нью Ёрку ў нядзелю 27 сакавіка. Было яно зладжанае супольна Галоўнай Управай Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня, Ньюёркаўскай Акругай БАЗА, Аддзелам БАЗА ў Нью Джэрзі й Аддзелам БАЗА ў Гэмпстэд, штату Нью Ёрк.

А 10-ай гадзіне раніцы гэтага дня ў Катэдральным Саборы БАПЦарквы сьв. Кірылы Тураўскага ў Брукліне адбылася Божая Служба й малебен за Беларускі Народ і ягонае вызваленьне, адпраўленыя Уладыкам Васілём. У часе малебну Уладыка Васіль сказаў вельмі прыгожае й глыбака патрыятычнае казаньне.

УРАЧЫСТАЯ АКАДЭМІЯ

А 3-яй гадзіне папаўдні ў залі гатэлю Білтмор на Мангэтэне распачалася ўрачыстая Акадэмія, якую адкрыў старшыня Галоўнай Управы БАЗА інж. Мікалай Гарошка. Пасьля прапяяньня амэрыканскага нацыянальнага гімну сп-няй Лізай Маркоўскай і малітвы Архіяпіскапа БАПЦарквы Васіля, якую ён два дні перад гэтым чытаў у Сэнаце ЗША, слова ўзяў ведамы ўжо з выступленьня на такой-жа Акадэміі летась ды з выступленьняў з прамовамі ў Кангрэсе летась і сёлета ў вабароне нацыянальна-палітычных правоў Беларускага Народу кангрэсмэн із штату Нью Джэрзі Паўла Крэбс (ад Дэмакратычнай партыі). У гарачых словах ён выказаў прызнаньне Беларускаму Народу, які, не зважаючы на вялізарныя ахвяры, наважана вядзе змаганьне супраць камунізму за сваё вызваленьне, даючы гэтым узорны прыклад усім народам сьвету, загрожаным камунізмам. Гаворачы пра Беларусаў Амэрыкі, кангрэсмэн Крэбс заявіў даслоўна: **„Ваш дух і патрыятызм нязломныя. Вы гэта паказалі пры шмат якіх нагодах і шмат разоў. Галоўна Вы гэта паказалі ў дзьвюх формах: адна — гэта Вашае сяброўства й дзейнасьць у Беларуска - Амэрыканскім Задзіночаньні; другая — адзначаньні кажнага году абвешчаньня Незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі".** Сваю прыгожую прамову закончыў кангрэсмэн Крэбс наступнымі словамі: **„Пакуль узноў пабачуся з Вамі, ведайце, што маё бюро, як кангрэсмэна Задзіночаных Штатаў заўсёды да Вашых паслугаў у Вашым шляхотным змаганьні за свабоду. Зьвяртайцеся да мяне. Пакуль пабачымся ўзноў, хай Бог багаславіць Вас".**

Другім амэрыканскім прамоўцам быў кангрэсмэн Сэймур Гальпэрн із штату Нью Ёрк (ад Рэспубліканскай партыі). У сваёй доўгай і грунтоўнай прамове ён даў глыбокі й уніклівы аналіз праступнай існасьці камунізму, вельмі правільна нарысаваў усе тыя беды, што церпіць ад расейскага камунізму Беларускі Народ, ды выказаў цьвёрдую веру ў тое, што ў сваім супраціве й змаганьні ён пераможа. Кангрэсмэн Гальпэрн зьдзівіў слухачоў дакладным веданьнем палажэньня ў БССР, асабліва савецкай палітыкі русыфікацыі. Ён падаваў ня толькі агульныя мамэнты русыфікацыйнай палітыкі ў БССР і супраціву ёй нацыянальнай інтэлігэнцыі, але й ілюстраваў свае цьверджаньні малаведамымі тут канкрэтнымі фактамі, узятымі зь беларускай савецкай прэсы.

Вельмі правільна вызначыў ён цяжар няволі расейскага камунізму, пад якім стогнуць народы Савецкага Саюзу. **„Ёсьць фактам, — цьвердзіў кангрэсмэн Гальпэрн, — што ў той час, калі расейскі народ церпіць ад саветызацыі, дык нерасейскія народы церпяць і ад саветызацыі, і ад русыфікацыі".**

Сваю прамову закончыў кангрэсмэн Гальпэрн наступнымі словамі: **„Хай нам будзе дазволена на гэтых 48-ых угодках абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі зьвярнуць увагу сьвету на праблему савецкай тыраніі; гэта таму, што ў трагэдыі Беларусі народы, якія сяньня цешацца свабодай, могуць пабачыць савецкі камунізм у акцыі. Але перадусім мы павінны выказаць асаблівае прызнаньне вялікаму й гэраічнаму народу, Беларусам, якія, трэба верыць, аднаго дня будзе мець шчасьце выбраць сваю долю, як нацыя".**

Мэр гораду Нью Ёрк Джон Ліндзі, ня могучы прыбыць асабіста, выдэлегаваў на Акадэмію свайго асыстэнта Кастанціна Сідамона Арыстафа, які ад ягонага імя у кароткай прамове прывітаў прысутных і прачытаў праклямацыю мэра Ліндзі пра абвешчаньне дня 25 сакавіка Днём Незалежнасьці Беларусі ў горадзе Нью Ёрку.

Тут-жа былі прачытаныя прысланыя на адрыс Галоўнай Управы БАЗА праклямацыі губэрнатара штату Нью Ёрк Нэльсана Рокфэлера й губэрнатара штату Пэнсыльвэнія Вільяма Скрэнтана пра абвешчаньне ў гэтых штатах Дня Беларускай Незалежнасьці. Далей былі прачытаныя такія-ж праклямацыі губэрнатара штату Нью Джэрзі Рычарда Гюса, мэра гораду Нью Брансьвік Чэстэр Паўлюса й мэра гораду Саўт Рывэр Тэодора Апэлбі, штату Нью Джэрзі, якія былі ўручаныя Управе Аддзелу БАЗА ў Нью Джэрзі. Наапошку была прачытаная такая-ж праклямацыя старшыні каўнты (павету) Нассаў А. Нікэрсона, якая ім асабіста была ўручаная управе Аддзелу БАЗА ў Гэмпстэд.

Ад беларускага грамадзтва на Акадэміі прамаўлялі старшыня Галоўнай Управы БАЗА інж. М. Гарошка паангельску й сябра Галоўнай Управы БАЗА д-р С. Станкевіч пабеларуску.

Пасля гэтага прысутныя на сьвяткаваньні старшыні й прадстаўнікі іншанацыянальных цэнтраў і арганізацыяў выступалі з прывітальнымі прамовамі.

Чулымі й глыбака зьмястоўнымі словамі першы вітаў Беларусаў старшыня Амэрыканскага Прадстаўніцтва Выканальнага Органу Украінскай Нацыянальнай Рады Іван Крамарэнка. Пасьля яго гаварылі: віцэ-стршыня Грузінска-Амэрыканскага Задзіночаньня Сангулія, старшыня Украінскага Работніцкага Саюзу Антон Бацюк, прадстаўнік Польскай Лігі Незалежнасьці сэнатар Эдвард Клешчынскі, старшыня Задзіночанай Каўказкай Арганізацыі (Грузіі, Армэніі, Азэрбайджану й Паўночнага Каўказу) Алексіс Чэнкэлі, прадстаўнік Паўночна-Каўказкага Цэнтру ў Турэччыне д-р Рамазан Карча, прадстаўнік Туркестанска - Амэрыканскага Задзіночаньня Гуссан Ікрам, старшыня Кантактнай Камісіі Лігі Вызваленьня Народаў СССР (Парыскага Блёку) праф. Г. Накашыдзэ.

Апрача прывітальных прамоваў, былі прачытаныя й некаторыя з цэлага мноства присланых пісьмовых прывітаньняў і тэлеграмаў. Спачатку было прачытанае пісьмовае прывітаньне Прэзыдэнта Рады БНР Міколы Абрамчыка. Тады былі прачытаныя даўжэйшыя пісьмовыя пасланьні на Дзень Незалежнасьці Беларусі ад сэнатара зь Іліной Эвэрэт Дэрксана й ад сэнатара з Канэктыкат Томаса Дода. Апрача іх, былі прачытаныя пісьмовыя прывітаньні яшчэ ад наступных сэнатараў ЗША: Вільяма Фульбрайта — сэнатара з Арканзас і старшыні Сэнацкага Камітэту Замежных Дачыненьняў, Джэкаб Джэвітса — сэнатара зь

(Заканчэньне на 2-ой бач.)

У ПАЛАЦЕ ПРАДСТАЎНІКОЎ

МАЛІТВА

З нагоды 48-ых угодкаў абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі беларускі каталіцкі сьвятар Ксёндз Міхал Урбановіч адкрыў 7 сакавіка 1966 году сэсію Палаты Прадстаўнікоў ЗША наступнай малітвай:

Молімся ў імя Айца, і Сына, і Сьвятога Духа.

Усемагутны Божа, Збаўца й Уладар усіх народаў, сяньня ў гэтай слаўнай Палаце Прадстаўнікоў Задзіночаных Штатаў Амэрыкі мы славім Цябе ад імя народу, зь якога мы, ведзеныя Тваёй праведнай рукой, прыйшлі ў гэты край зь Беларусі.

Мы дзякуем Табе за багаславенствы, якімі Ты абдарыў Амэрыку.

Багаславі, о Божа, нашага Прэзыдэнта, Сьпікера гэтае Палаты, нашых заканадаўцаў, нашае духавенства, і Збройныя Сілы гэтага краю свабоды.

Багаславі волялюбны Беларускі Народ, які 48 год таму 25 сакавіка 1918 году абвесьціў незалежнасьць сваёй Беларускай Народнай Рэспублікі. Воля й Дэмакрацыя былі кароткатрывалыя ў Беларусі, бо чырвоная армія зьнішчыла іх.

Беларускі Народ ніколі дагэтуль ня губляў надзеі на нацыянальную незалежнасьць і кажны год прыпамінае дзень абвешчаньня незалежнасьці — гістарычнага 25 Сакавіка.

Адзначаючы Дзень Незалежнасьці Беларусі ў слаўных Задзіночаных Штатах, мы молім Цябе, любы Ойча, даць усяму Беларускаму Народу духовую моц супрацьстаяць бязбожнаму камунізму й захаваць ідэалы свабоды. Глянь ласкава з вышыні, о Божа, на дзяцей Тваіх, што ў муках просяць міласэрдзя Твайго.

Мы пакорна просім Цябе ашчасьлівіць Беларускі Народ, каб ён хутка мог пабачыць сьвітаньне лепшых дзён, каб разам з усімі вольнымі народамі мог жыць у супакоі й дастатку, дастойна славячы Цябе, свайго адзінага Бога й Збаўцу. Амэн!

***

Гэтай малітвай беларускі каталіцкі сьвятар Дастойны Ксёндз Міхал Урбановіч адкрыў 7 сакавіка сэсію Палаты Рэпрэзэнтантаў Амэрыканскага Кангрэсу ў Вашынгтоне.

Нашым пасярэднікам у Палаце Прадстаўнікоў быў кангрэсмэн із штату Мічаган Джон Дынгель. Дэлегацыю Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня ў складзе кс. Міхала Урбановіча, рэфэрэнта вонкавых дачыненьняў БАЗА д-ра Ст. Станкевіча й праф. Барыса Кіта яшчэ перад малітвай прыняў сьпікер Палаты кангрэсмэн із штату Масачусэтс Джон Мэк Кормак.

Пасьля малітвы й сфатаграфаваньня, беларускую дэлегацыю запрасіў кангрэсмэн Джон Дынгель на супольны абед у кагрэсавым рэстаране на Капітолю. Гэтая нагода была добра выкарыстаная дзеля дакладнага паінфармаваньня кангрэсмэна пра беларускія нацыянальна-вызвольныя праблемы й абмеркаваньня далейшага зь ім супрацоўніцтва.

BIELARUS
Byelorussian Newspaper of North America
Published monthly by
BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.
and BYELORUSSIAN CANADIAN ALLIANCE

Address in U.S.A.: 166 — 34 Gothic Drive, Jamaica, N. Y. 11432.
Address in Canada: Byelorussian Canadian Alliance
524 St. Clarence Avenue Toronto 4, Ont.
Subscription $ 6.00 yearly.

БЕЛАРУС — Беларуская газэта Паўночнае Амэрыкі
Выходзіць месячна. **Рэдагуе Калегія.**

Выдаюць: Беларуска-Амэрыканскае Задзіночаньне
й Згуртуваньне Беларусаў Канады.
Выпіска зь перасылкою — 6 дал. на год.

РЭЗАЛЮЦЫЯ

Сходу Беларусаў і Амэрыканцаў беларускага паходжаньня праведзенага ў Нью-Ёрку 27-га сакавіка 1966 году ў вадзначэньне 48-ых угодкаў абвешчаньня незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі.

ДЗЕЛЯ ТАГО, ШТО камунізм, як ідэялёгія, дасюль не адмовіўся ад прынцыпу захопу й утрыманьня ўлады сілай зброі й тэрору, праз так званыя „нацыянальна-вызвольныя войны", каб усюды, дзе толькі можна, здушваць свабоднае разьвіцьцё народаў жорсткім кантролем іхнага палітычнага, эканамічнага й духовага жыцьця;

ДЗЕЛЯ ТАГО, ШТО маскоўскі камуністычны рэжым пад лёзунгам мірнага суйснаваньня з Заходнім сьветам хавае сваю дывэрсійную натуру й выкарыстоўвае гэты лёзунг на праводжаньне падрыўное дзейнасьці;

ДЗЕЛЯ ТАГО, ШТО беларускі народ церпіць пад жорсткім прыгнётам маскоўскага каляніялізму, які эксплятуе эканамічныя рэсурсы краю, а народ Беларускі трымае ў матар'яльных нястачах ды здушвае самабытную беларускую культуру й гвалтам насаджвае русыфікацыю.

МЫ, УДЗЕЛЬНІКІ СЬВЯТКАВАНЬНЯ Ў НЬЮ-ЁРКУ 48-Х УГОДКАЎ АБВЕШЧАНЬНЯ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ БЕЛАРУСКАЕ НАРОДНАЕ РЭСПУБЛІКІ, УРАЧЫСТА ЗАЯЎЛЯЕМ І ПРЫРАКАЕМ:

1. Падтрымваць Прэзыдэнта Джансана ў ягоным наважаным супраціве камуністычнай агрэсіі ў Ветнаме, у імя запэўненьня бясьпекі Амэрыкі й абароны прынцыпу нацыянальнае свабоды ды права кажнага народу на свабоднае самавызначэньне.

2. Стала зварачаць увагу амэрыканскага народу на бязупыннае зласьлівае ачарняньне ў савецкім друку амэрыканскае рэчаіснасьці й ладу жыцьця гэтага краю ды адначасна разьдзьмухваньне ў савецкім грамадзтве ваеннае псыхозы й ненавісьці да Амэрыкі.

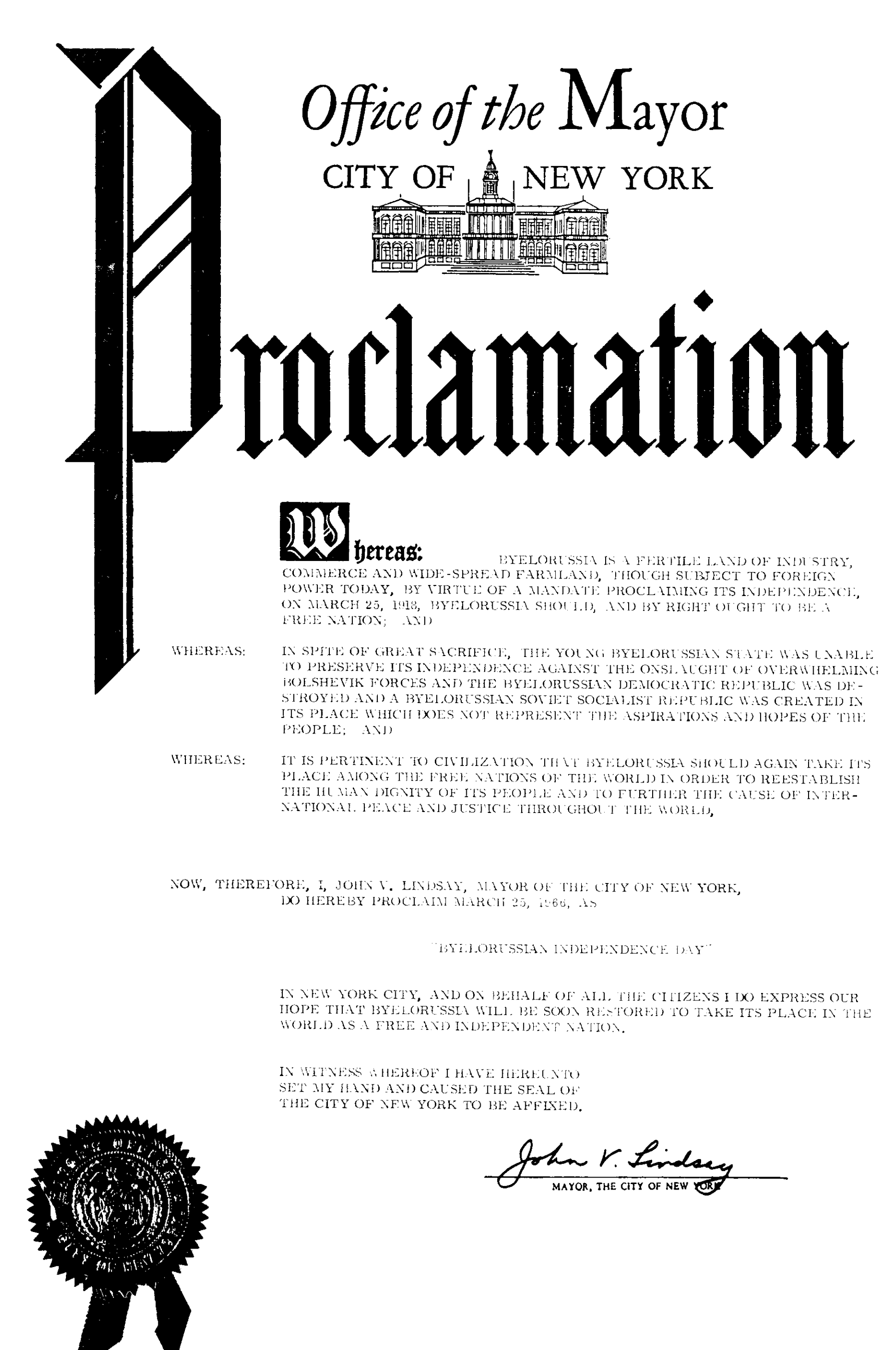
3. Падтрымваць ідэю стварэньня ў Кангрэсе Задзіночаных Штатаў Кангрэсавае камісіі, якая расьсьледвала-б і паказвала-б вольнаму сьвету долю паняволеных камунізмам народаў, каб прысьпешыць гэтак зьліквідаваньне турмы народаў, якую становіць сабою Савецкі Саюз, каб вызваліць Беларускі народ спад расейска-камуністычнага панаваньня ды забясьпечыць яму магчымасьць разьвіцьця й красаваньня ў сваёй вольнай дэмакратычнай дзяржаве — Беларускай Народнай Рэспубліцы, абвешчанай 48 год таму 25-га сакавіка 1918-га году.

Нью Ёрк, 27 сакавіка 1966 г.
Аа імя сходу:

Інж. Мікалай Гарошка,
старшыня Галоўнае Управы Беларуска - Амэрыканскага Задзіночаньня ў Амэрыцы,

Др. Уладзімэр Набагез,
Старшыня Акругі БАЗА ў Нью-Ёрку;

Сяргей Гутырчык,
Старшыня Аддзелу БАЗА ў штаце Нью-Джэрзі.

Office of the Mayor
CITY OF NEW YORK

Proclamation

Whereas: BYELORUSSIA IS A FERTILE LAND OF INDUSTRY, COMMERCE AND WIDE-SPREAD FARMLAND, THOUGH SUBJECT TO FOREIGN POWER TODAY, BY VIRTUE OF A MANDATE PROCLAIMING ITS INDEPENDENCE, ON MARCH 25, 1918, BYELORUSSIA SHOULD, AND BY RIGHT OUGHT TO BE A FREE NATION; AND

WHEREAS: IN SPITE OF GREAT SACRIFICE, THE YOUNG BYELORUSSIAN STATE WAS UNABLE TO PRESERVE ITS INDEPENDENCE AGAINST THE ONSLAUGHT OF OVERWHELMING BOLSHEVIK FORCES AND THE BYELORUSSIAN DEMOCRATIC REPUBLIC WAS DESTROYED AND A BYELORUSSIAN SOVIET SOCIALIST REPUBLIC WAS CREATED IN ITS PLACE WHICH DOES NOT REPRESENT THE ASPIRATIONS AND HOPES OF THE PEOPLE; AND

WHEREAS: IT IS PERTINENT TO CIVILIZATION THAT BYELORUSSIA SHOULD AGAIN TAKE ITS PLACE AMONG THE FREE NATIONS OF THE WORLD IN ORDER TO REESTABLISH THE HUMAN DIGNITY OF ITS PEOPLE AND TO FURTHER THE CAUSE OF INTERNATIONAL PEACE AND JUSTICE THROUGHOUT THE WORLD,

NOW, THEREFORE, I, JOHN V. LINDSAY, MAYOR OF THE CITY OF NEW YORK, DO HEREBY PROCLAIM MARCH 25, 1966, AS

"BYELORUSSIAN INDEPENDENCE DAY"

IN NEW YORK CITY, AND ON BEHALF OF ALL THE CITIZENS I DO EXPRESS OUR HOPE THAT BYELORUSSIA WILL BE SOON RESTORED TO TAKE ITS PLACE IN THE WORLD AS A FREE AND INDEPENDENT NATION.

IN WITNESS WHEREOF I HAVE HEREUNTO SET MY HAND AND CAUSED THE SEAL OF THE CITY OF NEW YORK TO BE AFFIXED.

John V. Lindsay
MAYOR, THE CITY OF NEW YORK

Гэткага прыблізна выгляду, формы й зьместу й усе іншыя праклямацыі, якімі губэрнатары некаторых штатаў і мэры гарадоў абвесьцілі сёлета дзень 25 сакавіка Днём Незалежнасьці Беларусі. Аб гэтым успамінаецца ў паасобных справаздачах ізь сьвяткаваньняў.

СЬВЯТКАВАНЬНЕ У НЬЮ ЁРКУ

(Заканчэньне зь 1-ай бач.)

Нью Ёрку, Томаса Кучэля — сэнатара з Каліфорніі, Рамана Грушкі— сэнатара зь Нябраскі, Франка Ляўшэ — сэнатара з Огаё, Джозэфа Кэйз — сэнатара зь Нью Джэрзі й Гарысона Вільямса — сэнатара зь Нью Джэрзі.

Было прыслана на адрыс Галоўнай Управы БАЗА звыш пяцідзесяці прывітальных лістоў і тэлеграмаў ад кангрэсмэнаў з розных штатаў Амэрыкі.

Пасьля гэтага былі прачытаныя прывітальныя лісты й тэлеграмы ад наступных іншанацыянальных арганізацыяў і прадстаўнікоў: Гэнэральнага Консуля Эстоніі ў ЗША Эрнэста Джаксана, старшыні Камітэту Вольнай Латвіі Віліса Гацнэрса, Македонскай Патрыятычнай Арганізацыі ў ЗША й Канадзе, старшыні Украінскай Нацыянальнай Асацыяцыі Я. Лысагіра, старшыні Вярхоўнага Казацкага Прадстаўніцтва інж. Васіля Глазкова.

Наапошку былі прачытаныя прывітальныя лісты ад наступных беларускіх арганізацыяў: Згуртаваньне Беларусаў Канады, Брадфардзкі Аддзел Згуртаваньня Беларусаў Вялікабрытаніі, Згуртаваньне Беларусаў штату Іліной, Галоўнае Кіраўніцтва Згуртаваньня Беларускай Моладзі Амэрыкі, Аддзелы БАЗА ў Кліўлендзе, Дэтройце, Лёс Анджэлес, у Новай Англіі.

Апошняй часткай афіцыйнай праграмы было прачытаньне й прыняцьце Рэзалюцыі, а такасам прывітальных лістоў Прэзыдэнту ЗША Ліндану Б. Джансану, Прэзыдэнту Рады БНР Міколу Абрамчыку, Віцэ-Прэзыдэнту ЗША Губэрту Г. Гамфры, губэрнатарам штатаў і мэрам гарадоў, якія абвесьцілі дзень 25 сакавіка Днём Незалежнасьці Беларусі, сэнатарам і кангрэсмэнам, што выступалі з прамовамі ў Кангрэсе ў Дзень Незалежнасьці Беларусі або якім-небудзь іншым спосабам выказалі свае прыязныя дачыненьні да справы вызваленьня Беларусі.

Прапяяньнем беларускага нацыянальнага гімну закончылася афіцыйная частка Акадэміі.

Прамаўляе кангрэсмэн Пол Крэбс

Прамаўляе Кангрэсмэн Сэймур Гальпэрн

МАСТАЦКІЯ ВЫСТУПЛЕНЬНІ

Афіцыйная частка Акадэміі была ўдала пераплятаная нумарамі мастацкай праграмы. Ведамыя й высока цэненыя нашыя сьпявачкі Ліза Маркоўская й Кляўдыя Джыль-Ярашэвіч выканалі дуэтам народную песьню „Туман" у музычным апрацаваньні кампазытара М. Куліковіча й народную песьню „Ляціць сарока" ў вапрацаваньні камп. Грачанінава. Апрача гэтага, Ліза Маркоўская выканала солё пафранцузку арыю з опэры „Міньён" камп. Тома, „Перад раньнем" на словы Натальлі Арсеньневай, музыка праф. Э. Зубковіч, „Маладыя гады" на словы Максіма Багдановіча, муз. Багатырова. Кляўдыя Джыль-Ярашэвіч прапяяла солё „Я іду дарогай" на словы Уладзімера Клішэвіча, муз. камп. М. Куліковіча, паітальянску арыю з опэры Моцарта „Дон Жуан", „Лета" на словы Чарнушэвіча, муз. Туранкова, і народную песьню „Козачка" ў музычным апрацаваньні камп. Чуркіна. Абедзьве сьпявачкі былі ўзнагароджаныя бурнымі воплескамі.

Прамаўляе прадстаўнік мэра гораду Нью Ёрк Канстантын Сідамон-Эрыстоф

З урачыста-патрыятычным настроем вечару добра гарманізавала „Беларуская фантазія" камп. Алеся Карповіча, якую прыгожа выканала на піяніне праф. Э. Зубковіч. Яна-ж акампаніявала на піяніне й да ўсіх песьняў успомненых салістак.

Добрым уразнастайненьнем праграмы было выступленьне ведамага ў Нью Ёрку Танцавальнага Гуртка Згуртаваньня Беларускае Моладзі пад кіраўніцтвам Алы Орсы-Рамана. Пяць маладых пар у прыгожых нацыянальных вопратках жыва праскакалі два народныя танцы — „Мікіту" й „Крыжачок".

Зусім адпаведна да праграмы былі дэклямацыі патрыятычных вершаў дзьвюх малых сясьцёр Ніны й Веры Запруднікаў, якія зьявіліся ў вадпаведным месцы ў прыгожых нацыянальных вопратках. Першая прадэклямавала верш Міхася Машары „Ёсьць дзень адзін", а другая — верш Янкі Купалы „За свабоду сваю".

Усю Акадэмію вёў сп. Янка Запруднік. Трэба падчыркнуць, што рабіў ён гэта на адпаведным узроўні й добрай ангельскай мовай.

Адразу-ж пасьля Акадэміі іншанацыянальныя госьці й прысутныя Беларусы былі запрошаныя ў суседнюю залю на сяброўскі кактэйль. У прыязных сяброўскіх гутарках бяседа працягнулася да позняга вечара.

Калі гаварыць пра агульнае ўражаньне з Акадэміі, дык трэба з прыемнасьцяй сьцьвердзіць, што, як і ўсе сёлетнія сакавіковыя імпрэзы, арганізаваныя й Галоўнай Управай БАЗА, і ягонымі Аддзеламі, прайшла яна на высокім ідэйным, мастацкім і арганізацыйным узроўні. Зь вялікай удзячнасьцяй трэба наапошку ўспомніць паважны ўдзел у Ньюёркаўскім сьвяткаваньні сяброў Аддзелу БАЗА ў Нью Джэрзі.

Ст. Станкевіч

25 САКАВІКА У ЛЁС АНДЖЭЛЕС

У нядзелю 27 сакавіка сёлета ў залі Летувіскага Дому ў Лёс Анджэлес адбылося ўрачыстае сьвяткаваньне 48-ых угодкаў незабыўнага Акту 25 Сакавіка. Сьвяткаваньне арганізавалі супольна мясцовыя аддзелы БАЗА й БККА.

Сьвяточную Акадэмію адкрыў старшыня Аддзелу БАЗА сп. Янка Бруцкі. Амэрыканскі й беларускі нацыянальныя сьцягі абапал Пагоні, народны настольнік, поўная заля людзей адразу стварылі паважны сьвяточны настрой. Былі адыграныя амэрыканскі гімн і малітва „Магутны Божа". Атрыманыя прывітаньні паангельску прачытаў сп. Я. Бруцкі, а прывітаньні ад беларускіх арганізацыяў прачытала сп-ня Юзя Найдзюк.

Прывітаньні прыслалі: губэрнатар Каліфорніі Эдмунд Браўн, мэр гораду Лёс Анджэлес Сэм Ёрты, сэнатары Томас Кучэль і Джордж Мурфі, кангрэсмэн Крэйг Госмэр, Аддзелы БАЗА ў Кліўлендзе й Дэтройце, Згуртаваньне Беларусаў штату Іліной, БККА ў Нью Ёрку, Галоўная й Акруговая Управы БАЗА ў Нью Ёрку, прадстаўнік БККА ў Калярадо.

Зьмястоўны рэфэрат пра Акт 25 Сакавіка ў гістарычным працэсе беларускага нацыянальнага адраджэньня прачытаў сп. Я. Бруцкі. У канцы рэфэрату прамоўца выказаў перакананьне, што служэньне свайму народу павінна быць вялікім шчасьцем для кажнага Беларуса.

Пункты праграмы абвяшчаў сп. Ч. Найдзюк, прадстаўнік БККА на Каліфорнію.

У мастацкай частцы выступалі з дэклямацыямі дзеці й дарослыя. Навінай было выступленьне вучаніцаў Беларускай сыботный школы, падрыхтаваных да дэклямацыяў. сп. А. Вініцкім. Ядзя Найдзюк прадэклямавала верш Я. Коласа „Мой родны кут", Аня Вініцкая — верш Я. Купалы „Дзяўчынка лётчык". Верш „На 25 Сакавіка" быў прадэклямаваны Люсяй Вініцкай. „Не сядзіцца ў хаце хлопчыку малому" Я. Коласа прадэклямавала пяцігадовая Карнэля Найдзюк.

Выступленьні дзяцей пераплятаіліся дэклямацыямі дарослых. Сп-ня Вера Вуіч прадэклямавала адрывак „Мой родны кут" з паэмы „Новая Зямля" Якуба Коласа. Верш Максіма Багдановіча і „Сябру пілігрыму" Пётры Сыча прадэклямавала сп-ня Каця Вініцкая. Сп. Ч. Найдзюк прадэклямаваў верш Цёткі „Вера Беларуса". На заканчэньне мастацкай часткі сп-няй Нюсяй Стус былі адыграныя на акардыёне дзьве песьні. Гэта была мілая неспадзеўка як для ейных бацькоў, гэтак і для тутэйшай беларускай грамады. Сьвяточная праграма закончылася адыграньнем беларускага нацыянальнага гімну.

Неабходна дадаць, што, як і папярэднімі гадамі, губэрнатар Каліфорніі Эдмунд Браўн і мэр гораду Лёс Анджэлес Сэм Ёрты адмысловымі праклямацыямі абвесьцілі дзень 25 сакавіка Днём Незалежнасьці Беларусі.

Пасьля Акадэміі адбыўся сяброўскі пачастунак, якім шмат хто быў захоплены, бо смачны абед быў прыгатаваны хатнім спосабам. За супольным сталом чуўся дружны белерускі нацыянальны настрой. Арганізатараў віншавалі з удала зладжаным сьвяткаваньнем. Наагул сьвяткаваньне сьветчыла аб далейшым здаровым павароце мясцовых Беларусаў у бок цясьнейшай нацыянальнай салідарнасьці й мацнейшага адзінства ў працы. **Н.**

BYELORUSSIAN INDPENDENCE DAY IN U. S. CONGRESS

Senate

The Senate met on Friday, March 25, 1966 at 12 o'clock meridian, and was called to order by the Vice President.

Archbishop Vasili, of the Byelorussian Autocephalic Orthodox Church in the United States and Canada, Brooklyn, N. Y., offered the following prayer:

PRAYER

In the Name of the Father, and the Son, and the Holy Ghost. Almighty God, our heavenly Father! We humbly bow our heads before Thee, and offer our profound gratitude for the abundant blessings Thou hast bestowed upon America and her people.

O Lord and Redeemer! We ask Your assistance, that a spirit of wisdom, strenght and love direct our esteemed President and Vice-President of the United States, and that Your blessings of counsel and guidance remain abundantly with this august body. The Honorable Senate of the United States, this temple of peace, freedom and justice.

Eternal God and Savior! We pray today for Thy divine mercy and judgment for the welfare of the Byelorussian Nation, whose Proclamation of Independence, as the Byelorussian National Republic, was observed 48 years ago, and whose people have striven during these years to free themselves from the tyranny of an atheistic oppression, in the hope of enjoying the liberties and freedom, under God, as is the way in the United States. We pray today that the benefits of freedom granted to democracies all over the world may serve as an infallible encouragement to the people of Byelorussia, for the vision of everlasting freedom is not lost among them, but burns as a torch deep in their hearts.

Our God and Redeemer! We faithfully implore Thee: accept this our prayer, bless the United States of America and Byelorussia.

May Thy glorious Name, our God and Savior, reign and shine, in our hearts and be blessed now and forever. Amen.

HONORABLE EVERETT McKINLEY DIRKSEN, U.S. SENATOR OF ILL.

Statement from the Senate Floor on March 25, 1966.

Mr. President, it was entirely appropriate that today His Excellency, Archbishop Vasili, of the Byelorussian Autocephalic Orthodox Church in the United States and Canada, should deliver the invocation in the Senate Chamber, because it was on this day, March 25, 48 years ago, in the city of Minsk, that the Byelorussian people proclaimed the Byelorussian National Republic. But since that time Russian domination has been reimposed on that province.

Over a period of time, I have submitted Senate Concurrent Resolution 6 and Senate Concurrent Resolution 10, calling for action by the United Nations to convince the Soviet Union that it should permit self-determination by the people of the Baltic States and all the people behind the Iron Curtain.

I was delighted to see His Excellency in the Chamber today, and to listen to his entreaty in behalf of his people and in behalf of their freedom and independence.

Mr. President, the distinguished Senator from New York (Mr. Javits) is unavoidably absent. If he were here, he would like to express himself on the subject of Byelorussia and to commemorate the 48th anniversary of the proclamation of Byelorussian independence, an independence which was subsequently lost. I ask unanimous consent that a statement prepared by the Senator from New York be printed at this point in the Record.

There being no objection, the statement was ordered to be printed in the Record, as follows:

HONORABLE JACOB K. JAVITS, U. S. SENATOR OF NEW YORK

Statement from the Senate Floor on March 25, 1966.

On March 25, 48 years ago, the people of Byelorussia proclaimed their independence from the Soviet Union. On that date the Byelorussian Democratic Republic was created. A rada, or council, consisting of Jews, Poles, and Russians as well as Byelorussians was formed. A provisional constitution providing for free speech and assembly, liberty of conscience, autonomy of national minorities, and equality of all before the law, was passed.

Just as this new state, finally free from centuries of Russian domination, was beginning to exercise its freedom and independence, after its Government had already been recognized by over a dozen states, the troops of the Soviet Union reoccupied Byelorussian territory and reimposed the yoke of slavery. All the appeals for help by the Byelorussian Government went unheeded. The Byelorussian people tried to fight off the Russian armies, but ultimately and with much difficulty, the superior manpower and guns of the Soviet Army crushed the rebellion.

The Byelorussian people were free for only 3 years. Since 1921, these brave people have been incorporated into an administrative arm of the Soviet Government. What is now called the Byelorussian Soviet Socialist Republic is actually a new form of subjugation of the Byelorussian nation.

We take this day to honor the struggle and the spirit of the Byelorussian people. We take this day to commemorate with them their moment of freedom and independence. Our prayers and thoughts for their eventual liberation are raised to keep their hopes alive.

HONORABLE FRANK J. LAUSCHE, U. S. SENATOR OF OHIO

Statement from the Senate Floor on March 25, 1966.

Mr. President, it took a world war and the Russian Revolution of 1917 to remind us that the Byelorussian people are a distinct ethnic group in northwestern Russia who struggled for their freedom for centuries, but who were almost lost to the rest of the world. In those days much of the world was quite unaware of the existence of the rest. But World War I shattered the barriers between Europe and Russia, and one of the peoples that asserted their freedom and regained their independence were the Byelorussians.

For centuries these sturdy people had been held down by the czarist regime of Russia; but now that the decrepit Russian autocracy was no more, they proclaimed their national independence on March 25, 1918, and hoped that thenceforth they would be allowed to live in freedom in their ancient homeland. They barely had time to express their joy and celebrate their freedom before they were shocked by the overwhelming attack of the Soviet Union's Red army. Soon the Bolshevik forces swept over Byelorussia, occupied it, and subsequently Byelorussia became one of the constituent republics of the Soviet Union.

But the Byelorussian people have not ceased their struggle for their freedom. Even under the relentless and rigid rule of the Communists, they carry on their fight for freedom, confident that eventually they will attain their goal. In their righteous cause, Mr. President, they have our wholehearted sympathy; on the 48th anniversary of their independence, I wish them forbearance and fortitude, and hope for their success.

HONORABLE PETER H. DOMINICK, U. S. SENATOR OF COLORADO

Statement from the Senate Floor on March 25, 1966.

Mr. President, today marks the 48th anniversary of Byelorussian independence. I believe that the remarkable courage and determination of these people should be recognized. The Byelorussians are captive peoples, captives of the Soviets. Prof. Vincent W. Beach, of the history department at the University of Colorado, has written a fascinating article dealing with the techniques of Communist exploitation of these and similary subjected peoples.

We cannot afford to ignore the national aspirations of the enslaved peoples in the captive nations. We cannot afford to let go these hopes of dignified and spirited individuals who have for years labored under Communist domination. As Professor Beach's article shows, they have been forced to buckle under overpowering odds, against their will. We must develop programs carefully designed and implemented to aid them in obtaining their eventual liberation.

I have called many times for a reaffirmation of our belief that one day the captive nations, including Byelorussia as the third largest constituent Soviet republic in that group, should be freed.

Today, when we are hearing more and more about increased trade with the Soviet Bloc, there is an even greater need for a difinitive and concise policy in this area. We should employ our economic resources including trade, toward this end. Peaceful means which utilize our strongest resources — the American individual and his creative potential — are ready and waiting, if only our Government will recognize them.

Professor Beach's article sheds light on the weaknesses of the Communist approach and shows clearly where our resources could be used most effectively. The Byelorussian people, and the people of all nations enslaved by the Communist bloc, deserve the notice and the support of all free men.

I join Professor Beach and many of my colleagues today in calling for renewed efforts toward their eventual freedom.

HONORABLE PAUL H. DOUGLAS, U. S. SENATOR OF ILLINOIS

Statement from the Senate Floor on April 1, 1966

Mr. President, March 25 marked the 48th anniversary of the Declaration of Independence of Byelorussia and it was observed by the Byelorussian Americans in Chicago on Sunday the 27th.

March 25 is the symbol of unity, freedom, independence, and democracy for the Byelorussian people everywhere; however, only in the free world can the Byelorussian people keep these ideals alive and continue their strife for a truly independent Byelorussia. And the Byelorussian people are not alone in this strife today but have the support for their cause in every country in the world where freedom is abiding. Each year, on the anniversary of their independence day, the Byelorussian in the free world are reminded not to stop their national task and remain indifferent, but to strive in a united and true familylike tradition to achieve the independence of the Soviet Russian dominated Byelorussian nation.

It is appropriate that we rightfully take time to assure the Byelorussian people that their desire for freedom and independence has not been forgotten by those who enjoy these selfsame advantages. It is our devout hope that the day will soon come when all men will enjoy them and that the Byelorussians will at that time take their rightful place in the family of free nations.

Дэлегацыя Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня зь Лідэрам Дэмакратычнай фракцыі Сэнату Сэнатарам із штату Монтана Майк Мансфілдам (другі зьлева) і зь Лідэрам Рэспубліканскай фракцыі Сэнатарам із штату Іліной Эвэрэт Дэрксэнам (трэйці справа)

HONORABLE GEORGE MURPHY, U. S. SENATOR OF CALIFORNIA

Statement from the Senate Floor on March 22, 1966.

Mr. President, this week marks the 48th anniversary of the liberation of Byelorussia from domination by the Soviet Union. Sadly, here independence was shortlived lasting less than 3 years. This is a very short time to be free when you have fought and struggled for freedom for so long. Having been exposed to, and having experienced freedom, the Byelorussian people, I am convinced, will not lose faith and will continue in their struggle to regain their independence.

The history of this small but brave nation offers clear and convincing evidence that the right to self-determination is an aspiration that all oppressed peoples share. Further, the oppressed people of the world long for the day when freedom once again flourish in their countries and will cast asunder those totalitarian chains that will exploit a nation's economic resources and oppress the spirit and body of the people.

It is important for us free Americans to remember, Mr. President, that all the peoples of the world are not free. Many are struggling to achieve liberation from the yoke of oppression and persecution; others are striving valiantly to maintain their freedom.

Mr. President, we should particularly remember that no one came to the aid of Byelorussia in its struggle for independence and today there are many small countries that will fall to the same fate without the support of the free world. That is why our Nation is in Vietnam today.

The history of the United States shows that the securing of freedom does not come easy or cheap, but as all Americans know, the blessings of a free society are well worth the price. The prayers and thoughts of the American people, Mr. President, are with the oppressed people of the world and we sincerely hope that all people will soon enjoy freedom and independence.

House of Representatives

PRAYER

The House met Monday, March 7, 1966 at 12 o'clock noon.

Reverend Father Michael Urbanovich, Mariampolis Preparatory School, Thompson, Conn., offered the following prayer:

Let us pray in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit.

Almighty God, the Lord and Ruler of all nations, today in this glorious House of Representatives of the United States of America we glorify Thee on behalf of the people who, led by Thy providential hand, came to this country from Byelorussia.

We thank Thee for the blessings Thou hast bestowed upon America.

Bless, O Lord, our President, our Speaker, our legislators, our clergy, and the Armed Forces of this land of freedom.

Bless the freedom-loving people of Byelorussia who 48 years ago on March 25, 1918, proclaimed the independence of their Byelorussian Democratic Republic. Freedom and democracy were shortlived in Byelorussia, because the Red army drove them out. Still, the Byelorussian people never lost their hopes for national independence and each year commemorate proclamation of independence—the historic March 25.

As we once more commemorate Byelorussian Independence Day here in these glorious United States, we pray Thee, O loving Father, to give the entire Byelorussian people spiritual strength to resist godless communism and preserve their ideals of liberty. Look down with favor, O Lord, upon Thy children who cry out to Thee in anguish for their deliverance.

We humbly beg Thee to grant that they may soon see the dawn of a better day, when together with all free men they might live in peace and prosperity, worshiping Thee, their only true God and Redeemer, with dignity and honor. Amen.

HONORABLE HUGH L. CAREY CONGRESSMAN OF NEW YORK

Excerpts from the Statement on March 15, 1966

...At that time in 1918 when the Byelorussian Democratic Republic was established a provisional constitution provided for the basic freedoms for all citizens of the new democracy. The rada — council — of the first legal government of this republic was representative of all of the populace, including such national minorities as the Jews, Poles, and Russians. The constitution guaranteed within the boundaries of the Byelorussian Republic freedom of speech, freedom af assembly, the right to form labor unions, and the right to strike. It guaranteed liberty of conscience, inviolability of the person and of the home, the right of national minorities to autonomy, and the equality of all citizens before the law.

The fact that these hallmarks of democratization were to enjoy short success, and that the Byelorussian Democratic Republic was itself of short duration, does not detract from the lasting significance of the effort. It is, in fact, the more remarkable that, despite the sorry fate that was soon to overcome this triumph of independence, the spirit of the people was to persist through all frustrations...

...As we all know, the Byelorussian Soviet Socialist Republic was to be independent in name only. Domination by the Soviet Union was to be complete.

Nevertheless, despite all Soviet efforts at control, the spirit of independence among the Byelorussian people could not be eradicated. It has remained until this day. And, Mr. Speaker, it is this indomitable spirit of freedom which we today honor in celebrating Byelorussian Independence Day.

BYELORUSSIAN INDEPENDENCE DAY

CONTINUED

HONORABLE SEYMOUR HALPERN, CONGRESSMAN OF NEW YORK

Statement from the House Floor on March 23, 1966

Mr. Speaker, the Byelorussians are perhaps the least known of the many peoples forcibly brought under Soviet communism. One hears of the Ukrainians, the Baltic peoples, and of peoples in the Caucasus. Even those in distant Asiatic countries, such as the Kazakhs, Turkmens, and the Uzbeks, are often heard of in the West. But one seldom hears of the Byelorussians, despite the fact that they, as an ethnic group, are more numerous than most of the nationality groups mentioned. As a matter of fact the Byelorussians constitute the third largest ethnic group in the Soviet Union; only the Russians and Ukrainians are more numerous.

The history of the Byelorussian people has been as glorious as the histories of their more powerful neighbors. From the late Middle Ages down to the beginning of the modern period, this sturdy people has occupied the central area east of the Baltic States and north of the Ukraine in northeastern Europe. For centuries they had their independent existence. Then in the 17th century their country was annexed by Russia, and they did not regain their independence until after the Bolshevik Revolution of 1917. During their subjugation by Russia's czarist regime, Byelorussians managed to retain their ethnic characteristics and national traditions. Their national feeling was kept alive in the course of several centuries. Finally, after the Russian Revolution, when other ethnic groups sought and secured their national independence; the Byelorussians did likewise and proclaimed their independence on March 25, 1918. Then they set up their government and took their destiny into their own hands. Unfortunately this period was very brief, for their country was soon attacked by the Red army, overrun, and despite continued opposition amid the changing fortunes of war, was finally overcome bu superior force. It was then made part of the Soviet Union. Thus came to an end the short-lived independent state of Byelorussia whose 48th anniversary of independence is being celebrated this week.

For more than 45 years the Byelorussian people have been living under the oppressive and unrelenting rule of Soviet communism. For a brief period during the last war they experienced the tyranny of Nazi dictatorship, but soon again they were brought under Soviet tyranny. Neither those Byelorussians who have endured the horrors of Communist totalitarianism, nor those living abroad, have recognized the Soviet rule over their homeland. Nor have they become reconciled to the fireign ideas and brutal practices of their Communist overlords. Americans of Byelorussian descent detest and despise both the rulers and their minions in the land of their ancestors. On the 48th anniversary of Byelorussian independence, Mr. Speaker, we join them in this celebration and hope that one day the Byelorussian people will regain their freedom from Communist Russian domination.

HONORABLE DONALD RUMSFELD, CONGRESSMAN OF ILLINOIS

Statement from the House Floor on March 24, 1966

Mr. Speaker, 48 years ago, on March 25, 1918, the Byelorussians proclaimed their independence from Russia and established the Byelorussian Democratic Republic. The history of these people and their struggle to maitain their independence throughout many centuries is fraught with wars, partitions, revolts, and severe trials. Time and again their hopes for liberation faded, but their will to freedom remained strong.

After their declaration of independence in 1918, the Byelorussians passed a provisional constitutions guaranteeing freedom of speech and assembly, liberty of conscience, inviolability of the person and of the home, the right of national minorities to autonomy, and equality of all citizens before the law. Byelorussia was accorded recognition by over a dozen foreign states and established legations and consulates in foreign capitals. Unfortunately, this period of independence was short-lived, and once again these people were brought under the subjection of the U.S.S.R.

During World War II, the Byelorussians put up stubborn resistance to the Germans and showed open hostility to the Russians. This struggle on two fronts took a great toll in Byelorussian lives. After the expulsion of the Germans, Soviet forces again occupied the country and incorporated it into the U.S.S.R.

Efforts to eradicate the national spirit of the Byelorussians and their desire for independence have not been successful, and to this day the struggle for the restoration of democratic governement and self-determination goes on. March 25 is commemorated each year by the Byelorussians throughout the free world as a symbol of their national aspirations, and all freedom-loving people join in their hopes and prayers that the day will soon come when the Byelorussians can join the family of free and independent nations.

HONORABLE CORNELIUS E. GALLAGHER, CONGRESSMAN OF N. J.

Statement from the House Floor on March 24, 1966

Mr. Speaker, nearly half a century ago, President Woodrow Wilson wrote:

Eevery people has a right to choose the sovereignty under which they shall live.

Unfortunately, this basic right has yet to be exercised in those many nations held captive behind the Iron Curtain. A most striking example is Byelorussia, whose people have for centuries been subjected to a variety of purges and regimes designed to eliminate both their existence and national consciousness.

Tomorrow we commemorate that one brief moment in 1918 when the Byelorussian National Council declared independence. The Byelorussian people were at long last to determine their own and separate destiny. For the few remaining months of 1918 these brave people were able to live under the sovereignty of their choice.

Then, as fate decreed for many of her sister nations, Byelorussia was ruthlessly crushed by the first of the Red Army. Sporadic rebellion continued for years, showing an immense bravery in the face of overwhelming armed might. The Soviet Government met this opposition with increased force and the attempt to wipe the memory of freedom from the minds of the people of Byelorussia was intensified.

We may take justifiable pride in the fact that American Presidents have always vigorously advocated the cause of self-determination. I am particularly proud that President Wilson, a fellow New Jerseyan, is remembered as a leading expounder of freedom of choice. But today we have a new source of pride. President Johnson by his policies in South Vietnam is again coming to the aid of self-determination. And again, I might add, in the face of overt Communist aggression.

I think today we should reaffirm our basic commitment to the protection of any nation threatened with an abrogation of its right to self-determination. Today in Byelorussia we can see the results of this denial. Self-determination is a right — a basic and human right — which all civilized nations should recognize. Yet, some still refuse.

It will be impossible for any dictatorship to forever suppress this right to freedom. We have learned from history that despite the most brutal programs of extermination, the desire for independence cannot be eliminated. The will remaining, waiting for a propitous moment to reappear.

I join my colleagues today in reminding the Soviet leaders of this fact, and in expressing the hope that the time when the Byelorussian people shall be able to express and exercise this right will not be long in coming. The Byelorussian people have not forgotten, and we ourselves and other free nations have similarly not forgotten. I look forward to the day when Byelorussia and all nations once again become independent and able to exercise the sovereignty which all American Presidents from Woodrow Wilson through Lyndon Johnson have so ably defended.

Чытайце, выпісвайце, пашырайце часапіс Беларусаў Паўночнае Амэрыкі

HONORABLE JOHN J. ROONEY, CONGRESSMAN OF NEW YORK

Statement from the House Floor on March 24, 1966

Mr. Speaker, on tomorrow, March 25, we note and honor the 48th anniversary of the declaration of freedom of the Byelorussian Democratic Republic. The Soviet Union lists the population of Byelorussia as a little over 8 million persons, but scholars place the ethnic population in surrounding areas at a total closer to 18 million. For almost a thousand years this land, bounded by Russia, Poland, and the Baltic States, has been the unfortunate scene of war, pillage, revolution, and counterrevolution.

It was no wonder then that with the downfall of the Tsar the Byelorussian people joyfully praclaimed their independence. Persecution by Russia was not new to the country, for as early as 1832 the Russians had closed all the schools and abolished the predominant church.

In World War I the Russo-German front passed through the area and one-third of the country was occupied by German troops. Following the overthrow of the Tsar, a National Congress was convened at Minsk for the purpose of declaring the Republic free. The Bolshevik Party had other ideas, however, and the Commisar for Nationality Affairs, the infamous Josef Stalin, sent a Siberian armored infantry regiment to Minsk to smach the National Congress. These efforts failed and on March, 25, 1918, the National Convention declared the Byelorussian Democratic Republic to be a fact.

It is interesting to note, Mr. Speaker, that at that time the constitution of the new republic granted equality to all under the law, freedom of speech and assembly, the right to form labor unions, and to strike, freedom of conscience, the inviolability of the person and the home, and the right of minorities to autonomy. In addition, all large estates were to be broken up and divided among the landless peasantry, the mineral wealth of the country was nationalized and a standard 8-hour worday set.

But the freedom so proudly proclaimed in 1918 was to perish under the Communist heel by the end of 1920 although partisan resistance continued until 1924.

The blood bath of the freedom loving people of Byelorussia was not to stop them, however. Throughout the 1920's and 1930's the Russian persecution continued and with the advent of World War II the area was once again a battlefield. More than 2 million Byelorussians perished.

After the war the Communist Russian masters accused the Byelorussians of collaboration with the German Army and the executions, deportations, and other depredations resumed.

Is it not a sad thing, Mr. Speaker, to look at the history of our country which was so blessed by being removed from neighbors like the Soviet Union and then compare our history and growth to those less fortunate through the quirk of location?

We shared all the noble ambitions that were proclaimed in the Byelorussian constitutions — freedom of speach and assembly, religious freedom, the rights of man — yet we were able to make ours work because to a large degree we were left alone during the crucial years. We both were blessed in having brave, patriotic men to led the cause and in fact even shared one of those men.

Tadeusz Kosciuszko, a hero in the struggle for Polish and American independence, led a fight in 1794 against the Csarist Empire in the name of what was then the Grand Duchy of Litva. The Byelorussian people were the heart of the Duchy and their culture and language was that of the Duchy. Kosciuszko was a Byelorussian noble by descent.

America survived and prospered. The Byelorussian Republic and the other of what are known today as the captive nations did not. It was not for lack of fight, or ideals or brave and noble leaders. It was merely because of the proximity of a rapacious neighbor, never to be satisfied, that these countries are no longer free.

As we salute these people tomorrow, let as therefore be ever mindful of our good fortune. Let us also hope and pray that the people of Byelorussia, along with all captive peoples, will soon be free once again.

HONORABLE THOMAS C. McGRATH, Jr. CONGRESSMAN OF. N. J.

Statement from the House Floor on March 24, 1966

Mr. Speaker, tomorrow, March 25, marks the Independence Day of both Greece and the Byelorussian democratic republics. We in the United States might pause to consider the lessons of the histories of both these nations.

On March 25, 1821, Greece declared its independence after four centuries of striving toward that ideal during which little support was forthcoming from the nations of Europe, while the Greeks were fighting battles for independence on an average of one every 11 years.

It was in the United States that support was found, and that support quickly grew as the North American Nation, which had fought for and secured its own liberty, wholeheartedly determined that a people whose tradition was a source of inspiration to American democracy should be free.

The contributions made and still being made to the growth of the United States by Greeks who have chosen to make their homes here continue to cement the feelings we Americans have for Greece, and it is altogether fitting that we should join in the celebration of this important Greek occasion.

The history of Byelorussians teaches us another, more ominous lesson, but it is one we must heed. Although independence was declared on March 25, 1918, today the Byelorussian Democratic Republic exists as the Byelorussian S.S.R. In the modern history of Byelorussia, we can take a warning from the cruel manner in which their Soviet masters absorbed and crushed this freedom-loving people, and we must strengthen our resolve to make certain the fate of the Byelorussian Democratic Republic never befalls the United States of America.

The Byelorussian S.S.R. has within its present borders less than half of the population and about one-half the territory its ethnography and language would fix as its population and area. Thus, we join with Byelorussians throughout the world and particularly those Americans of Byelorussian descent in celebrating March 25 as their independence day and in the hope that the national and political rights of that Republic will be restored.

HONORABLE J. WILLIAM STANTON CONGRESSMAN OF OHIO

Excerpt from the Statement on March 15, 1966

Mr. Speaker, a most persistent theme of Soviet propaganda has been that in the Soviet Union rasial and ethnic groups enjoy perfect freedom to pursue and develop their distinct national cultures within the framework of the Soviet system. This clever move had deceived millions of people, but all wellinformed people of the free world know that it is a hoax, a mere sham. We know that what the Soviets do is almost the opposite of what they say in this as in many other respects. Not only are the nationality groups within the Soviet Union denied the freedom to follow their own national cultural, artistic and educational development, but this is also forbidden even in the allegedly sovereign Soviet satellite countries. The leaders in these countries do not even contemplate, for fear of brutal reprisals by their masters in the Kremlin, doing anything that would arouse the wrath of their Communist overlords.

The story of the Byelorussian is a case in point...

...That memorable event took place 48 years ago. Since then untold numbers of catastrophic events have overtaken the Byelorussians, but these events have no extinguished their long-cherished spirit of national independence and freedom. Their independence lasted for about 2 years; and soon Communist Russians put an end to that, making Byelorussia a part of the Communist Soviet Union. There the Soviets imposed their rigid and inflexible tyranny, and turned the country into a large prison house. Amid all the misery and suffering prevailing there for more than four decades, it is encouraging to know that the Byelorussians still cherish their national goal, their freedom and independence. On the 48th anniversary of their independence we ardently hope that some day and soon they will cast off their Communist yoke and regain their freedom.

HONORABLE EMILIO Q. DADDARIO CONGRESSMAN OF CONNECTICUT

Excerpt from the Statement on March 15, 1966

...The brightest hope in modern times for emergence of an independent Byelorussian nation came with the 1918 effort to establish a national Byelorussian government representing minorities and guaranteeing basic social forms, freedom of speech and assembly, and providing protection against arbitrary and unwarranted search and seizure and other authoritarian excesses which characterize the tyranny to which the Byelorussians have been subjected so often. The Bolsheviks, already in power in Russia, strongly opposed Byelorussian autonomy, and Josef Stalin attempted to crush the independence movement but was unable to obliterate the nationalist fervor.

After declaring their independence on March 25, 1918, the Byelorussian nation was given de jure recognition by over a dozen foreign states. However, the peace treaty between Germany and the Bolshevik Russians at Brest-Litovsk led to the occupation of three-fourths of the Byelorussian territory, first by the Germans, and then by the Russians after German withdrawal...

...Mr. Speaker, March 25th is being celebrated by Byelorussians throughout the free world as a symbol of their national aspirations. The tenacity and loyalty of Byelorussians in their struggle for national autonomy is an impressive display of human persistence and commitment to the cause of individual freedom. We deplore the repeated imposition of tyranny on the Byelorussians, and we salute their valiant and continuing efforts to achieve nationhood for their people.

HONORABLE THADDEUS J. DULSKI CONGRESSMAN OF NEW YORK

Excerpt from the Statement on March 16, 1966

...On March 25, 1918, the events of World War I and the Russian revolution gave the Byelorussian their long-sought opportunity to break away from the shackles of their oppressors. They proclaimed the establishment of the Byelorussian Republic, and arganized a new government designed to give them educational, cultural, and social oppportunities which had been denied to them for so long.

But these 10 million hard-working and liberty-seeking people were able to enjoy the fruits of freedom only for a short-time. Early in 1921, Soviet forces attacked and overran their country. Since then they have been living under the unrelenting and oppressive rule of the Communists.

Despite this tyranny, the Byelorussians have not abandoned their ultimate goal for freedom and independence, and they ardently look forward to the day of their liberation.

On this anniversary of their independence day, let us all fervently hope and pray for their freedom and independence.

HONORABLE MELVINE PRICE CONGRESSMAN OF ILLINOIS

Excerpt from the Statement on March 23, 1966

...As with many of the other areas along the western, northern, and southern reaches of the Soviet Union, the Byelorussians did not enter that union by free choice. They were dragooned into the Soviet state by force of conquest, just as they had once been held into the Russian Empire by the czars...

...Byelorussians throughout the free world will celebrate March 25 as the symbol of their nationl aspirations. Americans of Byelorussian descent celebrate this day as a symbol of what should be recognized as their fatherland's national and political rights.

It is good that this occasion be celebrated in this House, which is a spokesman for freedom.

HON. HAROLD R. COLLIER CONGRESSMAN OF ILLINOIS

Excerpt from the Statement on March 23, 1966

...Friday, March 25, will be the 48th anniversary of the proclamation of Byelorussian independence. Let us hope and pray that the people of Byelorussia may soon celebrate the return of freedom rather than commemorate an independence that has been destroyed by a ruthless tyrant.

May God grant that the Byelorussians, as well as other peoples who now live under the Communist terror, will, at an early date, regain their freedom.

ANNIVERSARY OF BYELORUSSIAN INDEPENDENCE

HONORABLE JOHN D. DINGELL, CONGRESSMAN OF MICHIGAN

Statement from the House Floor on March 23, 1966

Mr. Speaker, as we again celebrate the anniversary of Byelorussian Independence Day, March 25, 1918, it is gratifying to be reminded of the importance of ideas in a world which seems to be impressed chiefly by facts and actions.

We are, to be sure, honoring a very important fact — the emergence of Byelorussia as an independent democratic republic.Yet that fact and, alas, evn the existence of the Byelorussian Democratic Republic in its truly independent form were of short duration in the annals of history.

The idea behind that fact was, however, hundreds of years old, and it had persisted and has since persisted in spite of all attempts to eradicate it.

The very briefness of the actual existence of that independent Republic emphasizes the strength of the idea that brought it into existence and which has kept it alive in the minds of the Byelorussian people for the nearly half century since repressive Soviet measures turned in into a component part of the Soviet Union.

The alleged sovereignty of the Byelorussian Soviet Socialist Republic in the United Nations is a hollow mockery. It is merely a designation by the Soviets for the sole purpose of an additional sympathetic vote in that assembly; and completely violated by them in all other respects.

Despite earlier Russian and later Soviet domination and cruel repression of all evidence of nationalistic tendencies in the Byelorussian S.S.R., however, the idea of true independence for Byelorussia has continued to flourish for centuries. For the independence of the Byelorussian Democratic Republic which we celebrate today was the culmination of the hopes and efforts of the people of that country who had sought to be free for hundred of years. In spite of cruel buffeting from one to another by their covetous neighbors — Russia, Poland, Germany, and Russia again — the Byelorussian people had nevertheless maintained their determination to be free, their faith in the eventual attainment of freedom, and also their homogeneity of culture and custom. Despite all outward pressures they were to succeed in bringing their idea to fruition; and for a short time the Byelorussians enjoyed true independence.

When the Soviet armies chrushed the Byelorussian Democratic Republic as an independent nation, and took it over completely, destroying all but its nominal outward independence, the idea of true independence did not die. Despite all Soviet efforts to eradicate it, it persists.

We in the United States, who have cherished the idea of freedom from our earliest beginnings, honor it today in the Byelorussian anniversary celebration. Against all odds, the free spirit of Byelorussia prevails.

HONORABLE JOHN W. WYDLER, CONGRESSMAN OF NEW YORK

Statement on March 23, 1966

Mr. Speaker, just 48 years ago, after centuries of enslavement and oppression, the Byelorussian people declared to all mankind they were a free and independend people. This declaration followed on the heels of the Russian Communist revolution and the downfall of the Romanovs. The reality of freedom was short lived, for before a full year had passed, the Russian Red Army marched through the countryside, and Byelorussia was again under Russian control.

Rahel, the medieval Christian chronicler, wrote many years ago:

To have freedom is only have that which is absolutely necessary to enable us to be what we ought to be, and to possess what we ought to possess.

Today Byelorussia is not free. The Byelorussians have no way to assert their own national identity. They cannot be what they want to be, or possess that which they want to possess. They are being denied their own individual history, culture, and national pride. They are clearly and simply a ward of the Kremlin.

As freedom who do not take our freedoms and liberties for granted we are a link between the principles of freedom and self-determination and those who aspire to be free and guide their own destiny. On this 48th anniversary of Byelorussian independence, let us reaffirm to the Byelorussian people that their hopes have not been forgotten by the free world.

HONORABLE LUCIEN N. NEDZI, CONGRESSMAN OF MICHIGAN

Statement on March 24, 1966

Mr. Speaker, March 25 is the 48th anniversary of the proclamation of the Byelorussian National Republic in Minsk.

After centuries of foreign domination, and unsuccessful atempts to revolt in 1812, 1830, and 1863, Byelorussia proclaimed its independence in 1917. Within 4 years, however, Russian domination was reimposed.

The Byelorussians are the third largest ethnic group in the Soviet Union. They maintain their religion and a distinctive language, as well as a sence of national entity. The Soviet Union has devised a role for Byelorussia as a state of the U.S.S.R., a role many Byelorussians refuse to accept. Numbering 15 million people, they are larger in population than many of the vocal members of the United Nations.

Americans of Byelorussian descent continue to call attention to their compatriots' fight for self-determination. By our observance today, we encourage them in their fight for justice.

HONORABLE SAMUEL N. FRIEDEL, CONGRESSMAN OF MARYLAND

Statement on March 29, 1966

Mr. Speaker, all of us remember the words of our late President Kennedy, who said:

We must never — at any summit, in any treaty declaration, in our words, or even in our minds — recognize Soviet domination of Eastern Europe.

During 1920, Byelorussia became a captive nation of Soviet Russia. Only 2 years before, on March 25, 1918, the Byelorussian Democratic Republic was born. Yet, despite all the sacrifices of its brave people, this new nation was unable to preserve its independence against the relentless onslaught of overwhelming Communist forces.

We of the Western World have often mistakenly considered Byelorussia as a part of Russia itself. It is, however, a fact that since the beginning of history Byelorussia developed quite independently of Russia, and the Byelorussians can proudly boast of their long and glorious history which antedates the history of Russia. To preserve their independence, the Byelorussians had to endure severe trials and untold hardships over the centuries. To this day the stouthearted Byelorussians have kept their longings for freedom and independence in their hearts and minds notwithstanding the ruthless regime of their present Red overlords who take orders from the Kremlin. The Soviet authorities employed their well-tried methods against the people of that land, such as execution squads, mass deportations, and the spreading of terror.

I should like to point out that the present Byelorussian Soviet Socialist Republic is nothing but a mere puppet of the Russian Government in Moscow and that it does not, in reality, represent the Byelorussian people.

In recognition of the right of a free people to national self-determination, the U.S. Government has firmly and consistently stood by its declared policy of nonrecognition of the forcible incorporation of once free nations. That is the reason we here in the Congress of the United States take note of the occasion of the 48th anniversary of the proclamation of Byelorussian independence. The eloquent speeches made this day by our colleagues, who are the duly elected representatives of the American people, are proof positive of our concern for people who suffer aggression. We cannot, and indeed must not, turn our backs on the less fortunate peoples of enslaved nations. Our noting of this day materially assists in forming world opinion and thus hastening the time when Byelorussia will once again achieve meanigful and true independence and freedom for its land from the evil forces which pose a threat to the entire free world.

ПАСЬЛЯ МАЛІТВЫ Ў ПАЛАЦЕ ПРАДСТАЎНІКОЎ
Кангрэсмэн зь Мічыган Джон Д. Дынгель з Дэлегацыяй БАЗА, кс. М. Урбановічам і д-р Ст. Станкевічам

HONORABLE JOSEPH G. MINISH CONGRESSMAN OF NEW JERSEY

Statement on March 28, 1966

Mr. Speaker, when we hail the anniversary of Byelorussian independence we do not have in mind a celebration for the Byelorussian Soviet Socialist Republic, a so-called constituent republic of the Soviet Union. We honor instead the tragically shortlived Byelorussian Democratic Republic as it was proclaimed on March 25, 1918. The loudly proclaimed independence of that area, insisted upon at the United Nations by the Soviet Union to gain support for what was to be a series of negative positions by the Soviets in that organization, is a travesty on the true independence of spirit of the Byelorussian people. That independence has been maintained not because of, but in spite of the Soviet Union.

Overruns for centuries by the neighboring Russians, Byelorussia was never willingly a part of their territory or sympathetic with its neighbors to the east. Superior in development and culture, its civilization was much older than that of the Russia which sought to absorb it.

Despite all efforts of its neighbors at domination, Byelorussia has remained separate in its allegiance and true to its own national traditions. It has remained an entity, preserving its identity and its independence of spirit against all efforts to Russify and to Sovitize it.

Though its richer resources have been the envy of the rapacious on its boundaries, they have also been the basis for the higher degree of civilization which the Byelorussians enjoy. Superior as they have been in social, economic, and cultural development, their spirit of individual and national independence is also a product of this refinement.

It was this true love of fredoom and loyalty to ethnic origins and native characteristics which led to their brief but real independence, proclaimed 48 years ago. Despite outward political adversity, the spirit of liberty which manifested itself at that time is alive today. That is the true independence which we celebrate today.

HONORABLE JOHN BUCHANAN, CONGRESSMAN OF ALABAMA

Statement on March 25, 1966

Mr. Speaker, today, March 25, we mark the 48th anniversary of the proclamation of Byelorussian independence. It is significant that so many Members of this body should commemorate a holiday which might seem to some to have very little to do with the United States.

However, in its way, March 25, 1918, is as important a date as any that we celebrate in this country, for that day so many years ago the people of Byelorussia declared their independence and established a Republic separate and apart from the Bolsheviks who had seized control of szarist Russia. For but a few short months, the Republic of Byelorussia prospered and then the Red army swept across its plains and forests and communism clamped its iron hand on the people.

To this day, communism rules Byelorussia and to this day the people of Byelorussia refuse to submit, insisting that some day, one day, they shall be free again. March 25, 1918, is a symbol, then, of man's indomitable spirit and thirst for freedom. I salute the spirit and symbol of the people of Byelorussia and join with my collegues in assuring them that their example is a shining example in a world too often dulled by compromise and accommodation wiht the enemy.

HONORABLE ALPHONZO BELL CONGRESSMAN OF CALIFORNIA

Excerpt from the Statement on March 29, 1966

Mr. Speaker, we are in the unfortunate position of celebrating the 48th anniversary of Byelorussian independence. I say "unfortunate" because instead of being able to offer our best wishes to a free and independent people, for the present we are only able to commemorate a brief moment in history when a brave people enjoyed a temporary respite from tyranny...

...Concerned to maintain the pretense that the many subjugated peoples of the Soviet Empire were really "constituent republics," the Soviets allowed the Byelorussian S.S.R., as it was now called, some special status. It was permitted to become a signatory of the United Nations Charter, received separate membership in that organization, and even signed the recent test ban treaty as an individual state. In fact, of course, as we are all aware, such seemingly independent actions are a sham, and the Byelorussian people have been completely subjugated, along with the many, many other peoples which the Soviet Government holds in bondage behind the Iron Curtain.

Because this country is irrevocably devoted to freedom and self-determination for all peoples, it is both fitting and proper that we join with Byelorussians throughout the free world and especially those in our own country in celebrating that brief moment when the flame of freedom burned in their beloved homeland. We rightfully take time to assure the Byelorussian people that their desire for freedom and independence has not been forgotten by those who enjoy these selfsame advantages. It is our devout hope that the day will soon come when all men will enjoy them, and that the Byelorussians will at that time take their rightful place in the family of free nations.

HONORABLE JOHN D. DINGELL, CONGRESSMAN OF MICHIGAN

Extension of Statement on Aprill 4, 1966

Mr. Speaker, pursuant to permission granted I insert into the Appendix of the Congressional Record a resolution by the Convention of Byelorussians and Americans of Byelorussian Descent held March 27, 1966, in New York City, commemorating the 48th anniversary of the proclamation of independence of the Byelorussian Democratic Republic.

The resolution follows:

RESOLUTION

The Convention of Byelorussians and Americans of Byelorussian descent, held on March 27, 1966 at the Hotel Biltmore in New York City, Commemorating the 48th Anniversary of the Proclamation of the independence of the Byelorussian Democratic Republic hereby resolves:

Whereas, Communism as an ideology still has not abandoned the principle that power must be seized and retained by force of arms and terror — through so-called "wars of national liberation" — to stifle, wherever possible, the free development of peoples by means of rigid control of their political, economic and spiritual life; and

Whereas, the Soviet Russian regime, under the slogan of peaceful coexistence with the Western World, disguises its true subversive nature and abuses that slogan concealing its subversive activities; and

Whereas, the Byelorussian people are suffering under the Muscovite colonialism which drains Byelorussia's economy and deprives its people of the benefits of their labor, and also stifles Byelorussian culture by forcible russification;

Now, therefore, we the participants of the 48th Anniversary of the Proclamation of the Independence of the Byelorussian Democratic Republic in New York City solemny declare and pledge:

1. To support President Johnson in his resolute opposition to Communist aggression in Viet Nam on behalf of our national security, as well as in defense of the principle of national freedom and the right of any people to free self-determination.

2. To constantly call the attention of the American people to the incessant and malicious denigration in the Soviet press of American institutions and America's way of life and to the simultaneous breeding in the Soviet society of a war psychosis and hatred for America.

3. To support the idea of creating in the U. S. Congress a Joint Congressional Committee on Captive Nations with the purpose of investigating and showing to the Free World the situation of Captive Nations. This will hasten the end of the "Prison of Nations" — the Soviet Union — thus liberating the Byelorussian people from Russian-Communist domination and securing them the opportunity to develop and prosper in their free democratic state — the Byelorussian Democratic Republic which was proclaimed 48 years ago on March 25, 1918.

New York City, 27 March 1966
For the Convention:

Nicholas Horoshko
National President of the Byelorussian - American Association, Inc.

Uladzimier Nabagiez, M. D.
President of the New York Branch of the Byelorussian-American Association, Inc.

Siarhiej Hutyrchyk
President of the New Jersey Branch of the Byelorussian-American Association, Inc.

HONORABLE PETER W. RODINO CONGRESSMAN OF NEW JERSEY

Excerpt from the Statement on March 30, 1966

...This brief interval of Byelorussian independence marks a turning point in the lives of the Byelorussian people. Though the long-sought period of independence was qunite short and vanished like a dream, its inspiring afterglow still survives in the hearts of liberty-loving Byelorussians who observe with dedication this anniversary of their independence. Mr. Speaker, on the 48th anniversary of that memorable event all friends of the Byelorussian people join them in their fervent desire for freedom from Communist totalitarian tyranny.

BYELORUSSIAN INDEPENDENCE DAY

CONTINUED

HONORABLE CHARLES S. JOELSON, CONGRESSMAN OF NEW JERSEY

Statement on March 29, 1966

Mr. Speaker, March 25 marks the 48th anniversary of the proclamation of independence by the Byelorussian Democratic Republic.

For almost half a century now Byelorussia has suffered under the rule of Soviet Russia. And prior to domination by the Soviets, the Byelorussians suffered for over a century under the rule of czarist Russia. Because of the history of Russian colonial domination during the last two and half centuries, some people have made the mistake of identifying the Byelorussians with the people of Great Russia. Actually, the history of the Byelorussian people developed quite independently of that of the Russians until they were forced together at the end of the 18th century. In fact, for over five centuries, from the beginning of the 13th to the end of the 18th, the history of Byelorussia represents a long and courageous fight on the part of this valiant nation to preserve its independence against almost unbelievable odds.

At the end of the 18th century the Grand Duchy was finally incorporated into the Russian Empire, but even then the Russians were to find that the Byelorussians had never completely given up the fight. The czarist regime was forced to put down three major uprisings and fight several small border wars before the Russian Revolution of 1917.

The fall of the czarist regime in 1917 and Lenin's initial proclamation of independence for the nationalities filled the Byelorussians with renewed hope for complete freedom and independence. On December 18, 1917, the first Byelorussian National Congress was convened at Minsk and attended by 1,872 deputies from throughout the nation.

But once the Bolsheviks began to consolidate their power within Russia their policy toward the nationalities was immediately reversed. Bolshevik troops were sent to Minsk; the congress building was surrounded; the delegates were dispersed, and several leaders were arrested. For the long-suffering Byelorussians, this new form of Russian domination was the last straw. On February 20, 1918, the city of Minsk, erupted in a general revolt that drove the surprised Russian troops over 50 miles from the city. The Byelorussians quickly formed a new democratic republic. On March 25, 1918, they officially announced their independence from Soviet Russia.

Unfortunately, the Byelorussians were not able to enjoy their independence for long. The brutal force of the Red army eventually subdued the proud citizens of Byelorussia into a determined passive resistance which continues to this day.

Today, 48 years later, it is easy for us to forget the plight of the Byelorussians and the other captive nations of the Soviet Empire. They seem so far away, and their problems are easily lost in the endless crises that appear on the international horizon. But forgetting would be a mistake. For as long as other nations, nations who value their freedom no less dearly than we do ours, remain the captives of foreign rule our freedom cannot be secure. As long as our friends and the relatives of our neighbors remain enslaved, we cannot be entirely free.

That is why we commemorate the anniversary of Byelorussian independence, each year on March 25. We set aside this day to remind ourselves of their plight, and to renew our pledge of support to the cause of freedom and independence for Byelorussia.

HON. EDWARD J. DERWINSKI CONGRESSMAN OF ILLINOIS

Excerpt from the Statement on March 24, 1966

...In addition to observing national days, Mr. Speaker, we must take practical steps to show our interest in the restoration of freedom to the captive peoples of communism. Therefore, I again urge that a Special House Committee on Captive Nations be established.

The Voice of America should provide lengthier and more effective broadcasts to pierce the wall of Communist propaganda and deliver the truth to the Byelorussian people. In recent years the VOA has cut back both its hours of broadcast in Byelorussian and in the nature of these broadcasts. Only straight news is given because of the administration's fear of offending the Soviet Union. The Voice of America should be a vehicle for delivering the message of truth so that the Byelorussians would not be brainwashed and their resistance weakened by the constant propaganda from their tyranical Moscow oppressors.

HONORABLE LEONARD FARBSTEIN GONGRESSMAN OF NEW YORK

Excerpt from the Statement on March 24, 1966

Mr. Speaker, on March 25, 1918, the Byelorussian people proclaimed their independence, and the Byelorussian Democratic Republic was born. By 1920, the republic was no more and the people were under Russian domination...

...This Soviet form of subjugation of the Byelorussian people is just one more chapter in a history of repression of this proud people by their larger and more powerful Russian neighbors since the 18th century. March 25, 1918, marks the most recent in a long history of Byelorussian attempts to shake off the Russian yoke and to achieve self-determination. Similar revolts occurred with varying success in 1794, 1830, and in the 1860's. In fact, it was in the famous uprising of over 80,000 Byelorussians in 1863 that the great Byelorussian hero, Kastus Kalinouski, told his people:

Know ye that ye will never be happy if the Muscovites rule over ye.

Kalinouski could not foresee the brutal brand of tyranny that has become the trademark of communism; nevertheless, he was well aware of frustrations which face a proud people denied their rightful independence.

HONORABLE WILLIAM T. MURPHY CONGRESSMAN OF ILLINOIS

Excerpt from the Statement on March 24, 1966

...Since the 1920's Byelorussia has either been divided between Russia and Poland or ruled almost solely by the Kremlin. Yet the Byelorussians have never quite yielded to the foreign occupation, and to this day they maintain a determined passive resistance to Soviet acculturation and political domination.

The determination of the Byelorussians is proof that freedom-loving people, regardless of the staggering odds against them, will not allow themselves to be completely conquered by Communist oppression. Mr. Speaker, I would like to take this occasion to pay tribute to the courage and determination of the Byelorussians and renew my support of their quest for true freedom and independence.

HONORABLE JOSEPH P. ADDABBO CONGRESSMAN OF NEW YORK

Excerpt from the Statement on March 28, 1966

On Sunday, March 27, the Byelorussian-American Association, of which Nicholas Horoshko is national president, observed the 48th anniversary by presenting a commemorative program in the Biltmore Hotel in New York City...

...Among the non-Russian groups which proclaimed their independence was the Byelorussians and on March 25, 1918, the Byelorussian National Republic was established.

But before the Byelorussians, or White Russians as they are also known, had a chance to enjoy the benefits of their victory the Red army overran the country and made it part of the Soviet Union. Byelorussia had been swallowed up in less than 3 years.

So today let us continue our prayers that the day may not be distant when these long suffering people may once again experience the blessings of freedom in their historic homeland.

HONORABLE FRANCES P. BOLTON CONGRESSMAN OF OHIO

Excerpt from the Statement on March 29, 1966

...The captivity of this valiant nation is a reminder to us that freedom is in constant danger. As long as the forces of communism press for world domination we must continue to be vigilant. We join the Byelorussians in celebrating their independence day and renew our efforts to hasten the day when freedom will return to the nation of Byelorussia.

HONORABLE BOB WILSON CONGRESSMAN OF CALIFORNIA

Excerpt from the Statement on March 24, 1966

...The Byelorussian from the beginning of their history have developed quite independently of Russia. By the 13th century, a political entity had been achieved and so it was to remain, despite severe trials, until the 18th century when it formed a union with Poland. Unfortunately, under the partitions of Poland in the 18th century, Byelorussia was incorporated into the Russian Empire. It is interesting to note that at this period a revolt — organized and led by that great friend of America, Thaddeus Kosciusko, was attempted and failed. Liberated again by the French, these people enjoyed a brief period of autonomy only to fall under the Russian yoke again. There followed the cruel pattern of methodical destruction of the very basics of a culture — their religion, language, and any self-expression.

Despite all of these cruelties the Byelorussian people were ready to assert their right of self-determination in 1918. Unfortunately, caught between the armies of Germany and Russia, they were unable to consolidate effectively. Left alone, Byelorussia once again ceased to exist as a state.

Such a past proved beyond a doubt that Russian homogeneity is a myth — a myth which is exposed by the brave cultural-ethnic peoples who, by their courage and persistence, remind the world that not only do they continue to exist but that they have the same fervor and hope for freedom inherited from their forefathers.

It is important, therefore, that we recognize this day, because by so doing we bear witness to the fact that Byelorussia exists — that its brave peoples are captives under foreign tyranny and domination.

Today, Mr. Speaker, we commemorate this occasion and we salute this brave nation; tomorrow, let us hope that we can commemorate her welcome into the family of nation as equal and free member.

HONORABLE GEORGE H. FALLON CONGRESSMAN OF MARYLAND

Excerpt from the Statement on March 28, 1966

...Early in 1921 Soviet forces finally quelled a long and determined resistance, put an end to the independent Byelorussian Republic, and then incorporated the country into the Soviet Union.

Fortunately, that did not mean the end of the spirit of freedom and independence among the Byelorussian people. Even though for more than 45 years they have been enduring the oppressive yoke of totalitarian tyranny, they still cling to their idea of freedom and carry on the struggle for the attainment of their national goal. Mr. Speaker, on the 48th anniversary celebration of their independence we all echo their genuine sentiment and hope that they will attain their objective.

HONORABLE MICHAEL A. FEIGHAN CONGRESSMAN OF OHIO

Excerpts from the Statement on March 28, 1966

Mr. Speaker, March 25 marked the 48th anniverasry of the proclamation of independence of the Byelorussian Democratic Republic. Public ceremonies celebrating this historic occasion were held in many cities throughout the United States.

Last Sunday such a ceremony was held in my district and it was my privilege to speak before an enthusiastic assemblage made up of friends of a free Byelorussia.

Mr. Speaker, by leave previously granted, I include the text of my remarks on Byelorussian Independence Day:

Byelorussian Independence Day

I welcome this opportunity to join with you in celebrating this 48th anniversary of the proclamation of independence of the Byelorussian Democratic Republic.

I am proud of the fact that this center of Byelorussian cultural and religious life is located in the district which I have the honor to represent in the Congress of the United States.

The officers and members of the Cleveland Branch of the Byelorussian-American Association deserve public commendation for their work in promoting the just cause of the Byelorussian nation and for keeping faith with this historic event in the history of a submerged but not forgotten nation of Eastern Europe.

Your work is in harmony with the oldest, the richest, and the most fundamental political ideas of the United States.

As Americans, we are ever mindful that our country is the birthplace of the national independence movement.

Our Declaration of Independence is a powerful testament to mankind's right to be free and self-governing.

From the time it was issued, nearly two centuries ago, the political ideals it proclaimed have inspired people in many distant lands to secure for themselves the same blessings of liberty which we enjoy as a birthright.

It is these same political ideas which bind us in common cause with the people of Byelorussia and the peoples in all the captive nations of Europe and Asia.

There can be no doubt of a strong historic connection between Byelorussian Independence Day, which we celebrate today, and the political ideals of the United States...

...Forty-seven years ago it was open war and aggression which robbed the Byelorussian people of their national independence.

Today that same aggression carries out its evil purposes under the misleading banner of a so-called National Liberation Fron in Vietnam.

But the objective is the same — to destroy human freedom and to impose a foreign dictatorship upon all of Vietnam....

...I salute the Byelorussian people for their commitment to the cause of human freedom.

СЬВЯТА НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ У КЛІУЛЕНДЗЕ

За колькі дзён да сёлетніх сакавіковых урачыстасьцяў, дзьве найбольшыя кліўлендзкія англомоўныя газэты „Плэйн Дылер" і „Кліўленд Прэс" двойчы зьмясьцілі паведамленьні, што ў нядзелю 27-га сакавіка 1966-га году Беларусы Кліўленду будуць адзначаць 48-я ўгодкі Абвешчаньня 25-га сакавіка 1918-га году, Незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі. Зьмясьціла камунікат пад загалоўкам: „Кангрэсмэн М. Фіен прамовіць да Беларусаў" і тутэйшая польская газэта „Вядомосьці Цодзеннэ".

27-га сакавіка раніцою вялікі пляц пры беларускай царкве быў ужо застаўлены самаходамі да апошняга месца, так што шмат каму давялося паставіць свае аўты на суседніх вуліцах. А 10-ай гадзіне ў БАПЦаркве ймя Жыровіцкае Божае Маці а. Аляксандар у суслужэньні а. Калістрата адслужылі ўрачыстую сьв. Літургію з малебнам за Беларускі Народ, у часе якога былі выстаўленыя беларускі й амэрыканскі сьцягі. Божая служба скончылася адсьпяваньнем гімну-малітвы „Магутны Божа".

А гадз. 5-ай папаўдні пачалася Сакавіковая акадэмія. Вялікая парахвіяльная заля не магла зьмясьціць усіх прыбылых на ўрачыстасьць і аднэй траціне давялося стаяць пры ўваходзе.

Коратка перад пачаткам акадэміі ў залю ўвайшоў вялікі прыяцель Беларусаў Кангрэсмэн М. Фіен з жонкаю й сынам — паслом у ставы парлямант Огаё. Паважаныя

Прамаўляе Кангрэсмэн М. Фіен

госьці былі прывітаныя гучнымі воплескамі.

Адчыніў урачысты сход старшыня Кліўлендзкага аддзелу БАЗА, перадаючы слова магр. Васілю Плескачу, які прачытаў паангельску даклад. У ім выясьніў прысутным вялікае значэньне Акту, што абвесьціў Беларусь Незалежнай Народнай Рэспублікай. Пасьля дакладу сп. Плескач прадставіў сабраным іншанацыянальных дэлегатаў і гасьцей, пачынаючы ад дарагога нашага прыяцеля кангрэсмэна М. Фіена. Ад Казацкага Нацыянальнага Прадстаўніцтва на ўрачыстасьці быў прысутны палк. М. Мажаеў, ад Мадзяраў — прадстаўнік штодзённае газэты „Шабадэаг", ад Славакаў — сп. Трукос, ад Украінцаў — дастойны а. Леонці.

Нястомны змагар за волю народаў, паняволеных чырвонаю Масквою, дастойны Кагрэсмэн Фіен у гарачых словах заклікаў Беларусаў весьці й надалей змаганьне супраць камуністычных панявольнікаў:

„Беларусь, — сказаў Кангрэсмэн, — мае ўсе правы, нароўні зь іншымі народамі, кіраваць сваім лёсам, і можа спадзявацца, што раней ці пазьней цёмны прывід камунізму зьнікне спанад сьвятой Беларускай зямлі".

Пасьля выступленьня Кангрэсмэна Фіена быў прачытаны прынагодны рэфэрат у беларускай мове, а тады малады студэнт Андрэй Гасьцееў падаў зьмест праклямацыяў, у якіх губэрнатар штату Огаё Джордж Роўдс і мэр гораду Кліўленду Р. Локэр абвесьцілі дзень 48-ых угодкаў Незалежнасьці Беларускім Днём у штаце Огаё й месьце Кліўленд. Паміж прачытанымі сп. Плескачом прывітальнымі лістамі й тэлеграмамі ад кангрэсмэнаў штату Огаё й высокіх палітычных дзейнікаў — прыяцеляў беларускае справы, быў і ліст Вільяма Стэнтана, Кангрэсмэна-рэспубліканца, які прыслаў, апрача лісту й тэлеграмы, і зьмест свае прамовы ў Палаце Рэпрээнтантаў ЗША, надрукаванай у Кангрэсавым Дзёньніку й прысьвечанай Акту Абвешчаньня Незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі.

Мастацкая частка сёлетняе сакавіковае ўрачыстасьці ў Кліўлендзе была вельмі багатая. Склаліся на яе выступленьні вучняў беларускае сыботняе школы з песьнямі, дэклямацыямі й танцамі, выступленьні танцавальнага гуртка беларускае моладзі, песьні нядаўна арганізаванага жаноцкага песеннага ансамблю, а таксама й добра ведамага ўжо мужчынскага, ды сольныя нумары. За гэтую прыгожую праграму, добра падрыхтаваную й на высокім узроўні выкананую, належыцца перадусім падзяка мгр. Васілю Плескачу, дырыгенту ансамбляў і кіраўніку школы сп. Кастусю Кісламу, сп. Юрку Калядзе, сп. Ул. Дунцу, што кіруе танцавальным гуртком моладзі, сп. Ул. Літвінку за акампаніямэнт на акордыёне, сп. Міколе Стрэчыню за акампаніямэнт на піяніна й сп-ні О. Лукашэвіч за выкананьне салёвых нумароў.

Сьвяткаваньне скончылася адсьпяваньнем беларускага нацыянальнага гімну.

Пасьля акадэміі сяброўкамі Жаноцкага Згуртаваньня быў прыгатаваны для гасьцей смачны пачастунак, за што ім і складаецца гэтта шчырая падзяка.

Юры Г.

ПАМЯЦІ ПРЭЗЫДЭНТА УНР ВЫТВІЦКАГА

Прадстаўніцтва Выканальнага Органу Украінскай Нацыянальнай Рады ў ЗША й Грамадзкі Камітэт Ушанаваньня сьв. пам. Прэзыдэнта Украінскай Народнай Рэспублікі зладзілі 26 сакавіка ў Нью Ёрку Жалобную Акадэмію, прысьвечаную памяці нядаўна памерлага Прэзыдэнта Сьцяпана Вытвіцкага.

Праграму Акадэміі выпаўнілі ўспаміны пра Прэзыдэнта Сьцяпана Вытвіцкага ягоных суудзельнікаў у нацыянальна-вызвольнай дзейнасьці ды некалькі патрыятычных песьняў. Наапошку быў высьветлены фільм з жыцьця й дзейнасьці Прэзыдэнта Вытвіцкага.

Ад Беларусаў быў прысутным на Акадэміі д-р Ст. Станкевіч.

П А Д З Я К А

Усім беларускім арганізацыям і паасобным грамадзянам, што віталі нас із 48-мі угодкамі абвешчаньня Незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі, складаем на гэтым месцы нашае беларускае дзякуй.

Галоўная Управа БАЗА
Рэдакцыя газэты „Беларус"

ANNIVERSARY OF BYELORUSSIAN INDEPENDENCE

CONTINUED

HONORABLE PAUL J. KREBS, CONGRESSMAN OF NEW JERSEY
Statement on April 4, 1966

Mr. Speaker, in again sharing in the celebration of Byelorussian Independence Day, we in the United States take occasion to reiterate our belief in the right of all peoples to assert their national and political rights. That has been the keynote of our own history since the earliest days of our existence as a country. It was the keynote of the Byelorussian proclamation of independence on March 25, 1918. It is echoed in the celebration of that occasion on this 48th anniversary of that great day.

When the Byelorussian Democratic Republic was established, the rights of the people which we in America consider fundamental were enumerated in detail. The Rada or Council which drew up the new Constitution consisted of representatives of all of the people, including the national minorities such as Jews, Poles, and Russians. The Constitution guaranteed to all citizens within the boundaries of the Byelorussian Republic such political rights as freedom of speech and freedom of assembly. It guaranteed liberty of conscience, the inviolability of the person and of the home, the right of national minorities to autonomy, and the equality of all citizens before the law.

That Constitution also included such 20th century concepts as the right to form labor unions and the right to strike.

It provided for the division of large estates among the landless peasantry; for the nationalization of the mineral wealth of the country; and, in industry, for the 8-hour law.

It is ironical that this promising nation, with its sence of social justice and its recognition of the rights of all people was, unfortunately, soon to be crushed beneath the Soviet yoke. The Byelorussian Democratic Republic was shortly to become the Byelorussian Soviet Socialist Republic, independent in name only.

Nevertheless, the independence of the Byelorussian people was to continue— in spirit, in thought, in concept. It is because of the indestructibility of the concept of freedom that we are celebrating Byelorussian Independence Day. Mr. Speaker, we honor and applaud those who carry its torch.

HONORABLE HENRY HELSTOSKI CONGRESSMAN OF NEW JERSEY
Excerpts from the Statement on March 30, 1966

Mr. Speaker, on March 25, 1918, the Byelorussian people proclaimed their independence. On that date the Byelorussian Democratic Republic was born. In spite of all the sacrifices, the young Byelorussian state was unable to preserve its independence against the onslaught of overwhelming Bolshevik forces. The Byelorussian Soviet Socialist Republic which was created in its place is nothing but an administrative arm of the Moscow government and does not represent the hopes of the Byelorussian people. The Byelorussian Soviet Socialist Republic actually is a new form of subjugation of the Byelorussian nation.

This is why March 25 is being celebrated by Byelorussians throughout the free world as a symbol of their national aspirations. Americans of Byelorussian descent in this country also celebrate the 25th of March as their national independence day, which occured 48 years ago...

...Our own Declaration of Independence has applicability to all who will listen, for it was not a specific revolutionary document, for a specific people at a specific time in history. Rather it speaks of ideas and ideals about man's relation to his fellow man, and man's relation to his government, for all time, in every place...

...This Declaration of Independence spoke of "opinions of mankind," addressed itself to "all men," mentioned "among men," referred to "mankind," and finally made reference to "any form of government that becomes destructive."

The principles of the American Declaration of Independence have universal appeal. They appeal to the Byelorussian people today just as they appealed to the citizens of 18th century colonial America. The principles give hope. They nourish mankind's oldest and most cherished dreams. We offer this hope to the Byelorussians on the 48th anniversary of their own independence.

Those of us living in free America, sending out our hopes and wishes to the Byelorussian people, know that whenever freedom gains the entire world benefits.

HONORABLE ROMAN C. PUCINSKI CONGRESSMAN OF ILLINOIS
Excerpt from the Statement on March 28, 1966

...March 25 is the symbol of unity, freedom, independence, and democracy for the Byelorussian people everywhere; however, only in the free world can the Byelorussian people keep these ideals alive and continue their hope for a truly independent Byelorussia. Each year, on the anniversary of their independence day, the Byelorussians in the free world are reminded to strive in a united tradition to achieve the independence of the Soviet dominated Byelorussian nation.

I am happy to join with my colleagues in the House and Senate on commemorating this important day. We who know the blessing of liberty will continue our efforts to secure that liberty for all men.

HONORABLE EDNA F. KELLY CONGRESSMAN OF NEW YORK
Excerpts from the Statement on March 30, 1966

Mr. Speaker, on Friday of last week, the Byelorussian people observed the 48th anniversary of the birth of the democratic Republic of Byelorussia. In honor of this occasion, I wish to express my admiration for their fortitude and steadfastness and hope that soon they reach their objective of freedom from Communist totalitarian tyranny...

....Since then, for more than 45 years, these people have benn living under the oppressive yoke of their heartless overlords. They live as in a large prison house. Their tyrannical bosses are trying to extinguish all ethnic and national sentiments in Byelorussia, including all hope for freedom. But the Byelorussian people still cling to their national aspiration for independence. They naturally feel that they should be robbed of their inalienable right to freedom, and in this they have the wholehearted sympathy of the peoples of the free world.

HONORABLE JAMES J. HOWARD CONGRESSMAN OF MARYLAND
Excerpts from the Statement on March 28, 1966

Mr. Speaker, March 25, 1966 marks the 48th anniversary of independence of a large Eastern European people who are not independent. I doubt if the Byelorussian people are celebrating their independence anniverasry tonight except with remembrances for the old and hopes for the future, but we here in free America can pay tribute to these peoples and let them know that as long as we in the United States do not lose our hope and remembrances of days past, their future is not an entirely dark one...

...Mr. Speaker, today we pay tribute to that nation. Today we hold out the beacon of hope. Today we reassert our own faith in the principle of self-determination. Today we remind the Byelorussian people that that principle will be kept alive long after Soviet colonialism has disappeared from the face of the earth.

HONORABLE GLENN CUNNINGHAM CONGRESSMAN OF NEBRASKA
Excerpt from the Statement on March 28, 1966

...As a democratic nation which professes a firm belief in the rights of all nations to self-determination, we cannot forget the plight of the Byelorussians. Someday they must have the right to determine their own future free from foreign oppression. It is appropriate that we continue to observe the anniversary of Byelorussian independence every March 25 and renew our support to their right to self-determination.

СЬВЯТКАВАНЬНЕ КАГРЭСАВАГА КАМІТЭТУ

Беларускі Кангрэсавы Камітэт Амэрыкі ладзіў у Нью Ёрку асобна сьвяткаваньне 48-ых угодкаў Акту 25 Сакавіка ўрачыстай Акадэміяй, якая адбылася ў нядзелю 20 сакавіка ў гатэлі „Астор". Прынятая на гэтай Акадэміі Рэзалюцыя была таксама прадстаўленая ў Палаце Рэпрэзэнтантаў 31 сакавіка й зьмешчаная ў № 56 „Кангрэсавага Рэкорду".

САКАВІКОВЫЯ УГОДКІ Ў НЬЮ ДЖЭРЗІ

ПАДПІСАНЬНЕ ПРАКЛЯМАЦЫІ ГУБЭРНАТАРАМ НЬЮ ДЖЭРЗІ

Зьлева направа сядзяць: прадстаўнік ЗБМА Р. Войтэнка, губэрнатар Рычард Гюз, старшыня мясцовага Аддзелу ЗБМА А. Харавец; стаяць: старшыня Жаноцкага Згуртаваньня Л. Бакуновіч, старшыня Аддзелу БАЗА С. Гутырчык, старшыня Царкоўнай Рады П. Кажура й сябра Галоўнай Управы БАЗА Б. Даніловіч

Сьвята незалежнасьці адбылося тут у нядзелю 3 красавіка: багаслужба ў царкве Жыровіцкае Маці Божае ў Нью-Брансьвіку й урачыс-ты сход з мастацкай праграмай у Саўт-Рывэры.

На адрыс кіраўніцтва БАЗА ў штаце Нью-Джэрзі да сьвята прыйшлі прывітальныя лісты ад двух сэнатараў штату й 14-ёх кангрэсмэнаў.

Губэрнатар штату сп. Рычард Гюз, а таксама мэры гарадоў Нью-Брансьвіку сп. Чэстэр Паўлюс і Саўт-Рывэру сп. Тэадор Апэлбі абвесьцілі былі дзень 25 сакавіка 1966 г. Днём Беларускае Незалежнасьці. У дзень 25 сакавіка ў прысутнасьці мэра Апэлбі ў Саўт-Рывэры й заступніка мэра Паўлюса ў Нью-Брансьвіку ды беларускіх дэлегацыяў БАЗА й Царкоўнае Рады адбылася ўрачыстасьць узьняцьця амэрыканскага й беларускага сьцягоў.

Пра абвешчаньне губэрнатарам Гюзам Дня Беларускае Незалежнасьці паведаміла ньюбрансьвікаўская газэта „Дэйлі Гоўмньюз".

Сьвяточны сход адбыўся ў саўтрывэрскай залі „Лібэрты Гол", куды зыбраліся чалавек 70 Беларусаў із Саўт Рывэру й Нью Брансьвіку. На сход прыбыў і мэр Саўт Рывэру сп. Т. Апэлбі. Зь Нью Ёрку прыехалі Архіяпіскап БАПЦ Уладыка Васіль, старшыня галоўнае ўправы БАЗА інж. М. Гарошка ды іншыя госьці.

Удзельнікаў сходу вітаў старшыня БАЗА ў Нью Джэрзі сп. С. Гутырчык.

Уладыка Васіль прачытаў малітву, зь якою ён езьдзіў у Сэнат ЗША.

Сп. П. Манькоўскі выступіў з дакладам паангельску пра справу беларускае незалежнасьці.

Падняцьце Беларускага сьцягу ў Саўт Рывэры

Справа: Мэр Саўт Рывэру Тэадор Апэлбі, зьлева: старшыня Управы БАЗА ў Нью Джэрзі сп. С. Гутырчык, на заднім пляне: старшыня Царкоўнай Рады Пётр Кажура

Даклад у беларускай мове чытаў др. Ул. Бакуновіч.

Цёплую прамову сказаў на сходзе мэр Апэлбі, гаворачы пра Саўт Рывэр, як пра зыркі прыклад удалага сужыцьця выхаджэнцаў з розных народаў, пра ўклад імігрантаў у культуру Амэрыкі ды пра тое, што Беларусы павінны й надалей захоўваць свае традыцыі, мову й культурныя вартасьці.

Ад імя Прэзыдэнта БНР М. Абрамчыка удзельнікаў сьвяткаваньня вітаў першы заступнік Прэзыдэнта БНР сп. А. Стагановіч, заклікаючы несьці непахісна далей штандар БНР.

Сп. Рыгор Добуш прамаўляў ад імя Украінскага Кангрэсавага Камітэту.

У мастацкай частцы вельмі ўдала выступіла сп-чна Лёля Гутырчык. з салёвымі песьнямі „Я іду дарогай" і „Васілёчкі" (пад загадзя самой-жа найграны на магнітафонную йстужку акампаніямэнт на піяніне; яна-ж выканала на піяніне й амэрыканскі гімн на адчыненьне сходу). Зь ігрой на акардыёне выступаў Коля Швэд. Вершы дэклямавалі Т. Стагановіч, Л. Русак, Р. Гутырчык, М. Швэд ды Н. і В. Запруднікі.

На заканчэньне мастацкае часткі быў праслуханы із стужкі літаратурна-музычын мантаж „Беларусь" з праграмаў радыя „Свабода".

Я. Запруднік

БАНКЕТ У ЧЭСЬЦЬ КАНГРЭСМЭНА КРЭБСА

У нядзелю 6-га сакавіка сёлета ў гатэлі Робэрт Трыт у Ньюарку, штату Нью Джэрзі, адбыўся ўрачысты банкет у чэсьць кангрэсмэна Паўлы Крэбса. Банкет зладжаны адмысловым камітэтам, быў прысьвечаны ўшанаваньню даўгагадовае грамадзкае дзейнасьці кангрэсмэна.

Дзейнасьці гэтай у галінах сацыяльнае дапамогі, асьветы, працы й палітыкі кангрэсмэн Крэбс аддаў шмат год свайго жыцьця. Асабліва вялікія заслугі мае Паўла Крэбс у галіне прафэсіянальна-юнійнага руху, дзе, пачаўшы сваю дзейнасьць звычайным юнійным працаўніком, стаўся прэзыдэнтам Рады С.І.О. ў штаце Нью Джэрзі.

Глыбокае разуменьне патрэбаў чалавека, жаданьне служыць тэтым патрэбам, моцная перакананасьць і адданасьць ідэям свабоды й справядлівасьці — былі й ёсьць характэрнымі прыкметамі дзейнасьці кангрэсмэна Паўлы Крэбса. У Кангрэс ЗША Паўла Крэбс быў выбраны ў 1964 годзе, ад 12-га выбарнага дыстрыкту Нью Джэрзі. І тутака кангрэсмэн Крэбс за кароткі час свайго ўрадаваньня ў Кангрэсе паказаў сябе выдатным дзеячом. Ён ня толькі праявіў вялікую клапатлівасьць у справах свайго выбарнага дыстрыкту, але і ў справах агульнанацыянальнага значаньня, прыкладам, у змаганьні зь неталерантнасьцяй. у справах мэдычнае апекі й іміграцыі.

На гэты вось пэрыяд дзейнасьці Паўлы Крэбса й прыпадае нашае знаёмства зь ім. Кангрэсмэн Крэбс праявіў глыбокае й шчырае зацікаўленьне пытаньнямі беларускага вызвольнага руху й стаўся адным з нашых шчырых прыяцеляў у Кангрэсе ЗША. Працягам кароткага часу ён ужо двойчы выступаў на сьвяткаваньнях угодкаў 25-га Сакавіка ў Нью Ёрку й двойчы складаў з гэтае нагоды сьветчаньні ў Кангрэсе ЗША.

На праграму ўрачыстага банкету склаліся выступленьні выдатных амэрыканскіх грамадзкіх і палітычных дзеячоў. Прысутных вітаў старшыня сьвяткавальнага камітэту сп. Бэн В. Гордан, зь вялікай прывітальнай прамовай выступаў мэр места Ньюарк сп. Гю Дж. Адонізіё. Галоўным прамоўцам быў Галоўны Постмэйстар (Міністар Почты) сп. Лёрэнс Ф. О'Браен. Прэзыдэнт ЗША Ліндан Б. Джансан прывітаў кангрэсмэна Паўла Крэбса ў гэты ўрачысты для яго дзень прывітальнай граматай, у якой адзначыў ягоныя заслугі ў працах гэтае сэсіі Кангрэсу. У адказе кангрэсмэна Крэбса ягонае зразуменьне людзкіх праблемаў і цяжкасьцяў і праявілася найлепш. Ён запэўніў сп. Прэзыдэнта аб сваёй наважанасьці працаваць над вырашэньням гэтых праблемаў з усёй ахвотаю й умеласьцяй.

Прадстаўнікі БАЗА, запрошаныя на банкет, выкарасталі гэтую нагоду, каб выказаць кангрэсмэну Крэбсу падзяку за ягонае зацікаўленьне беларускай справай і прыхільнасьць да працы Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня.

Кангрэсмэн Крэбс перавыбіраецца

25 САКАВІКА У ДЭТРОЙЦЕ

Аддзел БАЗА ў Дэтройце ладзіў сёлета сьвяткаваньне ўгодкаў 25-га Сакавіка ў нядзелю 3-га красавіка. Вялікая заля была прыгожа ўдэкараваная амэрыканскімі й беларускімі сьцягамі. Сярод прысутных былі госьці з Кліўленду на чале із старшынём Кліўлендзкага аддзелу БАЗА. Адчыніў урачысты сход старшыня Аддзелу і ў кароткай, прыгожай прамове прывітаў прысутных із сьвятам Абвешчаньня Незалежнасьці. Пасьля гэтага была прачытаная праклямацыя Губэрнатара штату Мішыгэн Джорджа Ромні, у якой дзень 25-га сакавіка абвяшчаўся Беларускім Днём у штаце Мішыгэн. Даклад, прысьвечаны Сакавіковаму Акту й ягонаму значаньню ў гісторыі Беларусі, прачытаў магр. Васіль Пляскач. Трэба адзначыць, што рэфэрат гэты быў вельмі добра падрыхтаваны й прачытаны з павагаю, за што дакладчык быў узнагароджаны даўгімі воплескамі. Пасьля рэфэрату др. Язэп Сажыч прачытаў зварот Прэзыдэнта Рады БНР да Беларускага Народу, дадаўшы да яго свае камэнтары й заўвагі. Афіцыйная частка сьвяткаваньня скончылася адсьпяваньнем беларускага нацыянальнага гімну.

Прыгадваючы сьвяткаваньне, хочацца адзначыць, што ўся афіцыйная частка сёлетняе сакавіковае ўрачыстасьці ў Дэтройце была праведзеная на высокім арганізацыйным узроўні.

Пасьля афіцыйнае часткі адбыўся супольны абед, нарыхтаваны сяброўкамі Жаноцкага Камітэту пры Дэтройцкім аддзеле БАЗА. За гэта нашым жанчынам належыцца асаблівая падзяка.

Сябра Ўправы

сёлета ўвосені ў Кангрэс ЗША. Ён вельмі патрэбны тамака. Найлепш сказаў аб гэтым у сваім прывітаньні Прэзыдэнт Ліндан Джансан. Ведаючь аб гэтым і ўсе выбаршчыкі 12-га выбарнага дыстрыкту штату Нью Джэрзі. Амэрыканцы беларускага паходжаньня, што жывуць у гэтым штаце, павінны даць сваю асаблівую падтрымку кангрэсмэну Крэбсу — прыяцелю Беларусаў.

Р. Б.

ВЕСТКІ з КАНАДЫ

BYELORUSSIAN-CANADIAN ALLIANCE
524 St. Clarence Avenue
Toronto 4, Ont.
Матарыялы да друку, ахвяры й падпіску просім прысылаць на адрыс:
Dr. R. Zuk
54 Mary Street
Barrie, Ont. Tel. 728-7581
Advertising rate — $ 1.25 per column inch.

ДЗЕНЬ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ У ТАРОНТА

Удзельнікі сьвяткаваньня 25 Сакавіка ў Таронта

48-ыя ўгодкі абвешчаньня незалежнасьці Беларусі былі адсьвяткаваны Беларусамі Таронта й ваколіц 27-га сакавіка 1966 г. супольна, як і належыць сьвяткаваць сваё нацыянальнае сьвята. Арганізаваў сьвяткаваньне Каардынацыйны Камітэт Беларусаў Канады, у які ўваходзяць Згуртаваньне Беларусаў Канады й Беларускае Нацыянальнае Аб'еднаньне. Шмат працы ўлажыў ККБК, як і тарантонскія сябры ЗБК й БНА, затое й вынікі былі добрыя: багатая праграма й панад 200 асоб прысутных на акадэміі. Гэта довад, што можна зрабіць супольнымі сіламі.

Раніцай у вабедзьвюх беларускіх цэрквах — сьв. Кірылы Тураўскага й сьв. Ефрасіні Полацкай — былі адслужаны ўрачыстыя багаслужбы з прынагоднымі казаньнямі.

Урачыстая акадэмія адбылася папаўдні ў прасторнай Славацкай залі на вул. Дандас. Канадзкі гімн выканаў на пяніне Язэп Пітушка малодшы. Адчыніў акадэмію Др. В. Жук-Грышкевіч, старшыня ККБК. Ён прывітаў гасьцей і прысутных суродзічаў, выясьніў значаньне Акту 25-га Сакавіка й сьвяткаваньне угодкаў яго, пасьля чаго перадаў вядзеньне акадэміі сп-ру М. Кухарчыку, сакратару ККБК, як майстру цырамоніі.

Даклад на тэму дня меў Др. Б. Рагуля — паангельску й пабеларуску. Ён параўняў, што даваў Беларусі Акт 25-га Сакавіка й што прынясло бальшавіцкае паняволеньне. Ськіроўваў сваю ўвагу перадусім на моладзь, якая радзілася ў Канадзе й Беларусі ня бачыла. Ён гаварыў аб абавязках гэтай моладзі, як Канадыйцаў беларускага паходжаньня, і што могуць зрабіць яны, як такія, для Беларусі й Канады.

З гасьцей прамаўлялі: Антарыйскі міністар Алян Гросман, які здаецца не прамінуў ніводнага сьвяткаваньня дня незалежнасьці Беларусі ў Таронта; Др. Станлей Гайдаш — фэдэральны пасол і парлямантарны сакратар міністра Паўночных справаў і нацыянальных рэсурсаў. Пасьля сваёй прамовы Др. Гайдаш прачытаў прывітальны ліст прэм'ера Канады Лестара Б. Пірсана, згодна зь ягоным-жа ўласным даручэньнем; Ёзэф Броўсэк — сябра Рады Вольнай Чэхаславакіі ў Вашынгтоне; сп-р Іван Палка — ад Украінскага Канадзкага Камітэту; сп-р Мілан Якубэц—ад Мючуэл Копэрэйшн Ліг і Дастойны Айцец Ніколяэ Таннасэ ад Румынскай Этнічнай Групы.

Мастацкая частка, з выняткам двух нумароў, належала да моладзі. Моладзь грала, танцавала й дэклямавал. 17 дзяўчат і хлапцоў у прыгожых нацыянальных строях красавалася на сцэне, чаргуючыся між сабой, ды двумя старэйшымі выканаўцамі.

Распачала мастацкую частку Др. Раіса Жук-Грышкевіч сваёй прыгожай дэклямацыяй вынятку з „Новай зямлі" Якуба Коласа „Мой родны кут...."

Другім нумарам быў „Крыжачок" у выкананьні 4-х пар танцавальнага гуртка пад кіраўніцтвам сп-ра Б. Кіркі. Танцавалі добра, хоць бальшыня танцораў была першы раз на сцэне.

Далей выступалі па чарзе дзьве малыя піяністкі — Алеся Сладкоўская й Валя Навіцкая, старанна выяўляючы сваё мастацтва.

На зьмену музыцы прышоў трапяткі мадэрны танец у спрытным выкананьні солё Рагнеды Рагулі. Крыху пазьней танцорка яшчэ раз выступала, але ўжо ў танцы іншага стылю.

Новай атракцыяй былі цымбалы, тыя цымбалы беларускія, на якіх на бацькаўшчыне, разам зь іскрыпкай, ігралі вясельлі й вечарыны. Выканаўцам песьні й полькі на цымбалах быў сп-р Я. Мятла, які з гэтай мэтай прыехаў аж з Садбуры.

Яшчэ адзін музычны нумар на піяніне ў старанным выкананьні Паўлюка Пашкевіча. А затым была дэклямацыя верша Янкі Купалы „Жар ня згас" Язэпам Пітушкай малодшым. Дэклямаваў ён добра, выразна, чыста. Гэта доказ, што наша моладзь, хоць і ня ўся, не забывае мовы сваіх бацькоў.

Мастацкая частка была закончана віхрыстай „Лявоніхай" у выкананьні таго-ж танцавальнага гуртка пад кіраўніцтвам сп-ра Кіркі. Танцавалі 4-ры пары, танцавалі спрытна, зграбна, суладна, аж люба было глядзець на іх. Шмат працы ўлажылі нашы танцоры, пакуль падрыхтаваліся, а тым больш кіраўнік групы сп-р Б. Кірка. Ігралі да танцаў сп-ры М. Ганько на мандаліне (і ў часе падрыхтоўкі танцаў) і М. Парадоўскі на акардыёне. Далучыўся да іх і сп-р Мятла з цымбаламі, што дадало музыцы беларускай калярытнасьці.

А вось нашы танцоры: Ірэна Беразоўская, Ванда Крыванос, Крыстына Цялеш, Рыта Цялеш, Юлія Бэрн, Валя Наўгародзкая, Язэп Высоцкі, Язэп Пітушка, Валодзя Філяновіч, Валодзя Барановіч, Зьдзіслаў Крыванос, Тамаш Кулеш.

Належыцца ўспомніць і тых маладых, што прычэплівалі нацыянальныя сьцяжкі й зьбіралі ахвяры: Крыстына Сьцепановіч, Алеся Сладкоўская, Крыстына Дуб, Эва Пашкевіч і малодшы Алешка.

Усім удзельнікам у арганізацыі сьвяткаваньня й правядзеньня яго належыцца падзяка, як тым, чые йімёны тут успомнены, так і тым, што на сцэне ня выступалі, але таксама сваёй працай прылажыліся да сьвяткаваньня. Усе яны зрабілі большы ці меншы ўклад у беларускую справу.

Акадэмія закончылася агульным магутным, стройным адсьпяваньнем беларускага нацыянальнага гімну.

Прывітальныя лісты, апрача Прэм'ера Канады Пірсана, прыслалі: Дзяржаўны Сакратар Замежных Справаў Канады Пол Мартын, Міністар Нацыянальнай Абароны Канады Пол. Т. Гэльер, Антарыйскі Прэм'ер Джон П. Робартс, Антарыйскі Правінцыяльны Сакратар і Міністар Грамадзянства Джон Ярэмка, Бургамістар (Мэйор) Таронта Філіп Г. Гівэнс, фэдэральны пасол Волтэр Гордон, Антарыйскі пасол і Антарыйскі лідар Нью Дэмакратык Парты Дональд С. МакДональд, Сэньёр Льезон Оффіцэр на Цэнтральную Канаду Г. П. Аллен, адвакат Артур Молонэй, ад Інтэрнацыянальнага Інстытуту ў Таронта Мр. Робэрт Крым, Дырэктар Рады Народнага Мастацтва Канады Леон Коссар.

Асобна дзякуем усім тым беларускім арганізацыям у вольным сьвеце, якія прыслалі свае прывітаньні з днём абвешчаньня незалежнасьці Беларусі Каардынацыйнаму Камітэту Беларусаў Канады, Згуртаваньню Беларусаў Канады й Беларускаму Нацыянальнаму Аб'еднаньню.

СТАРШЫНЯ БАЗА Ў ТАРОНТА

Адведваючы сваіх сяброў у Барріе, старшыня БАЗА інж. Мікола Гарошка не абмінуў і Беларускага Рэлігійна-Грамадзкага Цэнтру ў Таронта. 13-га лютага г.г. ён спаткаўся ў залі Цэнтру з прысутнымі там сябрамі Галоўнай Управы ЗБК й сябрамі ККБК, зь якімі навязалася цікавая гутарка на грамадзкія тэмы. Інж. М. Гарошка — як будаўнік — зацікавіўся незакончаным домам Б. Р.-Г. Цэнтру, агледзіў яго й выказаў свае вартасныя заўвагі што да заканчэньня будынку.

ШОСТАЕ ПАСЕДЖАНЬНЕ ГАЛОЎНАЙ УПРАВЫ ЗБК

Паседжаньне гэта адбылося дня 20-га сакавіка ў Барріе, куды прыехалі старшыня ЗБК з Кобургу й сябры Гал. Управы з Таронта. Галоўная Управа заакцэптавала ўваход ЗБК ў Каардынацыйны Камітэт Беларусаў Канады, пагадзілася із статутам і праграмай працы Камітэту ды асыгнавала грашовыя сяродкі на працу Камітэту.

Старшыня ЗБК узяў водпуск на паўтара месяца, у часе якога заступаць яго будзе заступнік старшыні сп. Барановіч. Галоўная Управа перakaзала часова функцыю выбыўшага з прычыны хваробы скарбніка актуальнаму сакратару, ды апрабавала з задаваленьнем выхад першага пасьля завешаньня нумару „Вестак з Канады".

ВЕЧАРЫНА — ЗАПУСТЫ Ў АШАВЕ

Беларуская Самапомач у Ашаве ладзіла ў сыботу 12-га лютага запусную вечарыну. Грала аркестра Мачка, было шмат людзей з Ашавы й значная колькасьць з Таронта. Добра спраўляліся із сваімі функцыямі сп. сп. М. Грабка, В. Пунтус і Сідараў. Забава адбылася ў вясёлым настроі.

А.-віч

БЕЛАРУСКІЯ ЖАНЧЫНЫ Ў ЧЭСЬЦЬ ЦЁТКІ

27-га лютага, 50 год ад сьмерці Цёткі, у Беларускім Рэлігійна-Грамадзкім Цэнтры ў Таронта служыцца паніхіда за супакой душы Алёйзы, што заклікала разьвіваць любоў да чалавека, што дзялілася апошнім кускам хлеба... Але сьвятар моліцца за адпушчэньне грахоў, „бо толькі адзін Ты без граху..." Пах кадзіла, мігаценьне сьвечак і „Вечная памяць..." Алёйза, — Ты на яе заслужыла. Прымі ад нас нашы думкі аб Табе.

Засталося яшчэ каля гадзіны часу да акадэміі. На залі людзі шнуруюць, сядаюць групкамі, гутараць, але не разыходзяцца, чакаюць. Жанчыны робяць апошнія прыгатаваньні да акадэміі, частуюць гарбатай і пячывам. На сьцяне пад пагоняй, над добра збалянсаванай кампазыцыяй беларускіх вышывак дастойна выглядае ілюмінаваны партрэт Цёткі . Перад ім, на засланым ільняным абрусом стале, красуюцца сьвежыя кветкі.

Пункт а другой узыходзіць на сцэну сп-ня Барановіч, ад імя Задзіночаньня Жанчын вітае прысутных, прыпамінае ім аб мэце ўрачыстасьці й перадае слова для дакладу старшыні Задзіночаньня Жанчын — Д-ру Раісе Жук-Грышкевіч. У сваім зьмястоўным дакладзе дакладчыца зьвярнула ўвагу перадусім на нацыянальна - грамадзкую працу Цёткі, прадставіла яе, як вялікую грамадзкую дзяячку й чалавека, апіраючыся на шматлікія цікавыя факты зь яе жыцьця й дзейнасьці.

Агляд літаратурнай спадчыны Цёткі зрабіў Др. В. Жук-Грышкевіч і на заканчэньне прачытаў верш яе „Мае думкі", які сыстэматычна выкідаецца з усіх савецкіх выданьняў твораў паэткі.

Шматлікая аўдыторыя жанчын і мужчын — уключна з моладзьдзю — зь вялікім зацікаўленьнем праслухала абодвы даклады. І ня дзіва. Змагарная й сьветлая постаць Цёткі, у васобе якой спляліся рамантызм паэзіі з рэалізмам чыну, заўсёды будзе прывабнай для беларускіх пакаленьняў — як прыклад у жыцьці й нацыянальна-грамадзкай працы.

Урачыстасьць была закончана нацыянальным гімнам.

ШОСТАЯ СХОДКА ЗАДЗІНОЧАНЬНЯ ЖАНЧЫН

13-га сакавіка адбылася чарговая сходка сяброўак Задзіночаньня Жанчын. Апрача Таронцкіх — былі сяброўкі зь Лёндану й Барріе. Хоць прысутных было больш палавіны, але адчувалася, і то з сумам, адсутнасьць перадусім аднае, звычайна прысутнае на сходках, звычайна актыўнае, хоць ціхае, але ахвочае да працы й абавязкавае сп-ні Анастасіі Ананіч. Анастасія Ананіч запала на здароўі й ляжыць у шпіталі.

Былі заслуханы й апрабаваны справаздачы кіраўнікоў камітэтаў ды разгледжаны найбліжэйшыя справы: дапамога ў арганізацыі сьвяткаваньня 25-га Сакавіка і справа вялікоднага абеду, які мае быць зарганізаваны Задзіночаньнем на праводную нядзелю ў Б. Р.-Г. Цэнтры ў Таронта для ўсіх жадаючых узяць у ім удзел Беларусаў.

ПЕРАШКОДЗІЛІ Ў КАМУНІСТЫЧНАЙ ПРАПАГАНДЗЕ

Былы лідар Камуністычнай партыі Канады Тым Бак вярнуўся з падарожжа ў Маскву, Пекін і Ганой, ды атрымаўшы там інструкцыі, павёў у Канадзе прапагандную антыамэрыканскую кампанію. На сераду, 2-га сакавіка ён меўся выступіць з дакладам у нанятай камуністымі залі Прафэсыйнай Супалкі Аўтамібільнай Індустрыі аддзелу 222 ў Ашаве. Але значная колькасьць работнікаў наважыла перашкодзіць у гэтым прапагандным высілку камуністых. Стаўшы жывой сьцяною у дзьвярох (каля 500 асоб), яны ня ўпусьцілі ніводнага камуністага ў залю, а сам прапагандысты-дакладчык навет і блізка не паказаўся, боналэўна на яго галаву пасыпаліся-б гнілыя яйкі. „Тым Бак, ты працуеш для Расеі, дык забірай сваіх сяброў з Ашавы й едзь зь імі ў Расею"; „Не давайце нашу юнійную залю на пашырэньне камуністычнай прапаганды!" — абвяшчалі напісы на плякатах дэманстрантаў.

Мэтай дэманстрацыі работнікаў быў пратэст супроць найманьня юнійнай залі камуністым. На другі дзень на юнійным мітынгу была праведзеная пастанова аб забароне найманьняў заляў вуніі для палітычнай прапаганды. Англамоўная прэса шырака інфармавала аб гэтай цікавай падзеі.

У правядзеньні гэтай удачнай дэманстрацыі была заслуга перадусім новых Канадыйцаў — антыкамуністычных этнічных групаў, у тым ліку й Беларусаў.

А.-віч

ЗАПУСТЫ Ў ТАРОНТА

Тарантонскі аддзел ЗБК адзначыў Запусты сяброўскім вечарам у сыботу 19-га лютага, у залі Б. Р.-Г. Цэнтру. Быў вялікі выбар музыкі з кружэлак, пад якую вельмі лёгка танцавалася. Кіраўнікамі вечара былі спадарства Барановічы, дапамагаў ім сп. Л. Карыба.

Да рэчы, — тут-жа адзначана было 50-цігодзьдзе старшыні Тарантонскага аддзелу сп-ра Гэнрыка Барановіча. Удзельнікі вечара віталі сп. Барановіча з днём нараджэньня й склалі найлепшыя пажаданьні. Парахвія сьв. Кірылы Тураўскага таксама склала яму свае найлепшыя пажаданьні ў нядзелю ў часе багаслужбы.

А-віч

ДАРУНАК ПРАФЭСАРУ

Знанаму ў Канадзе прафэсару Акадыйскага Унівэрсытэту ў Галіфаксе Ватсону Кірканэлу быў высланы „Сымон музыка" Якуба Коласа. Праф. Кірканэл ведамы як спэцыялісты ў славянскіх літаратурах і як супрацоўнік „Энцыкляпэдыя Брытаніка". Апошнім часам ён выдаў зборнік перакладаў на ангельскую мову з украінскай, польскай, расейскай і славацкай мовы. У лісьце з падзякай за дарунак праф. Кірканэл вельмі просіць дапамагчы яму ў набыцьці ўсяго што магчыма зь гісторыі беларускай літаратуры, а таксама беларускіх слоўнікаў. Даведываемся, што знайшліся людзі, якія заняліся гэтай справай.

А.-віч

ЗЬ СЯМЕЙНАЙ ХРОНІКІ

● Сп. М. Жыбуль быў у вельмі крытычным стане з прычыны задаўненага апэндыцыту, але неадкладная апэрацыя ў сыботу 26-га лютага прайшла памысна й хворы папраўляецца, хоць і павольна.

● Сп-ня Анастасія Ананіч цяжка захварэла й ляжыць у шпіталі. Яна мусіць прайсьці паважную апэрацыю. Сяброўкі Задзіночаньня просяць Бога, каб гэта апэрацыя прайшла шчасьліва й каб сп-ня Ананіч паздаравела й вярнулася да нармальнага жыцьця й да Задзіночаньня Жанчын.

● Выказваем тут свае найлепшыя пажаданьні як найхутчэйшага выздараўленьня Сп-ні Надзі Акула, якая знаходзіцца ў шпіталі. Папраўляйцеся, Надзя, сям'я й хата патрабуюць Вас дома!

Сябры й знаёмыя

25 САКАВІКА Й МАЕ ДУМКІ

Сьвяткаваньне 25-га Сакавіка ў Таронта сёлета адбылося вельмі добра. Было шмат людзей — старэнькіх, сярэдняга веку, малдых і маладзенькіх. Былі прадстаўнікі Канадзкага Ураду й розных нацыянальнасьцяў. У багатай мастацкай праграме брала ўдзел амаль выключна роджаная тут беларуская моладзь. Каб хто прыйшоў на самы канец толькі, як усе сьпявалі нацыянальны гімн — з самога ўжо энтузіязму й сілы сьпеву мог-бы судзіць: „Ёсьць душа ў народзе гэтым!"

Аднак было там нешта, што як хмарка, ў пагодны сонечны дзень на часіну закрыла сонца й навеяла холад на душу. Едучы з акадэміі дамоў, я гэта адчула й у маёй галаве нуртавалі такія думкі:

Ці трэба сьвяткаваць нам дзень 25-га Сакавіка?... Адказ: Ці трэба хрысьціянам сьвяткаваць Вялікдзень, дзень Уваскрашэньня Хрыста? Хто ня верыць у Уваскрашэньне Хрыста, той ня ёсьць хрысьціянінам, хоць мо' сябе такім і лічыць. Хто ня верыць у ідэю 25-га Сакавіка, у незалежнасьць Беларусі, той ня ёсьць Беларусам, прынамся ня ёсьць жывым Беларусам. Ён ёсьць або, як казаў Мялешка, „сваёй косткай, што абрасла чужым мясам і...", або ёсьць сваёй косткай і сваім мясам, але бяз душы..." Няма душы ў целе тэтым. Зразумелая рэч, духовую пустку ён намагаецца запоўніць прывязаньнем да краіны, якая яго прыгарнула, дала свабоду, варункі жыцьця й то добрыя. Ён хоча быць ляяльным грамадзянінам Канады, ды ўзгадваць сваіх дзяцей толькі на добрых Канадыйцаў, бо, так ці гэтак, у другім ці трэйцім пакаленьні патомкі будуць толькі Канадыйцамі. У гэтым усім ёсьць праўда, ды ня зусім.

Папершае: Мы ня ёсьць другое, ці трэйцяе пакаленьне. Мы ёсьць роджаныя ў Беларусі, мы яшчэ жывём і наша місыя яшчэ ня скончана. Скончыцца яна тады, як ляжам у зямельку. Таму, як доўга жывём, ня маем права ані скласьці аружжа, ані ўцякаць з радоў, бо, калі так зробім, зрадзім свой народ, сваю Бацькаўшчыну, ідэю 25-га Сакавіка.

Падругое: Нясьведамыя грахі прабачаюцца лягчэй, як сьведамыя. Таму грэх Юды ёсьць сьмяротны, бо ён ведаў загадзя, што прадасьць Хрыста. Калі нясьведамы, неасьвечаны Беларус ня дбае пра тое, каб ягоныя дзеці гаварылі пабеларуску, ці не перамяецца лёсам беларускай арганізацыі — дык яму гэта канец канцоў можна выбачыць. Але калі асьвечаны й сьведамы Беларус складае аружжа й здае свае пазыцыі толькі таму, што ягоныя праўнукі, паводля яго, і так ня будуць ведаць пра Беларусь, дык яму гэта так лёгка не даруецца, бо ягоны грэх ёсьць сьведамы.

Патрэйцяе: Вельмі добра, што мы рупімся пра нашую зьмену, але на хвілінку пакіньма яе, а гляньма на саміх сябе. Толькі ўчора мы былі яшчэ „бойкая моладзь" і на нас нашыя бацькі й дзяды—творцы Трэйцяй Устаўной Граматы, абвяшчаючай Беларускую Народную Рэспубліку вольнай і незалежнай — паклалі свае надзеі. Яны стараліся даць нам навуку, а зь ёй сьвядомасьць нацыянальную — здольнасьць і ўменьне змагацца за волю. Яны спадзяваліся, што мы да канца будзем нясьці сьветач беларускасьці, што да канца будзем пракладаць распачаты імі шлях да незалежнасьці. Пакуль наракаць ды расчароўвацца ў моладзі, мо' ляпей ня будзем занядбоўваць сваіх абавязкаў перад нашымі бацькамі.

Пачацьвертае: Мо' мы й нашыя пакаленьні на эміграцыі й не здабудзем незалежнасьці Беларусі (хоць Жыды здабылі), але ў гэтым напрамку можам шмат чаго зрабіць, шмат у чым дапамагчы. Залежыць гэта ад кажнага з нас паасобку, ды ўсіх нас разам узяўшы. Пэўне-ж нічога не асягнём, калі яшчэ ў першым пакаленьні, яшчэ ў сіле гадоў пачнем здавацца, ды „...уцячом з шэрагаў".

Раіса

СУПРАЦЬ РАСЕЙСКАГА КАЛЯНІЯЛІЗМУ

3-га лютага г.г., у часе дыскусіі ў канадзкім парляманьце над замежнай палітыкай Канады прамаўляў пасол Мікола Мандзюк (украінскага паходжаньня) з акругі Маркэт. Ён між іншага сьцьвердзіў, што Канада не заняла выразнага становішча што да вайны ў Ветнаме, як і ў справе падтрыманьня ЗША ў гэтым канфлікце. На думку прамоўцы, нявыразнае становішча Канады ў замежнай палітыцы спрычыняецца й да дызарганізацыі НАТО, што вельмі на руку Маскве й Пэкіну.

Канада павінна гуляць паважнейшую й большую ролю ў сьвеце, гаварыў прамоўца. Канадская дэлегацыя ў З. Н. не заняла ніякага становішча, — ды й ніхто іншы не заняў ніякага становішча ў канадзкім парляманьце што да найбольшай каляніяльнай імпэрыі ў Эўропе — кіраванай Масквой (тут міністар замежных спраў Канады Пол Мартын спасылаўся на прамову ў Генэральнай Асамблеі З. Н. з 24-га верасьня 1965 г.).

Прамоўца дзівіўся, чаму Канада моцна праймаецца каляніялізмам у Азіі й Афрыцы, але зусім ня цікавіцца вялікай каляніяльнай імпэрыяй, кіраванай Масквой у Ўсодняй Эўропе. „Ці расейская імпэрыя ўжо ня існуе?" — пытаўся пасол Мандзюк. „Калі яна ўжо ня існуе, дык так і скажам. Ці можам мы замоўчваць гэту справу? Ці русыфікацыя Украіны, Беларусі, Летувы, Польшчы й Каўказкіх народаў не адбываецца й надалей? Ці не адбываецца й надалей эканамічная эксплятацыя гэтых краінаў?" І далей: „Калі Украіна й Беларусь сапраўды сувэрэнныя дзяржавы, дык чаму тады Канада не зрабіла зь імі абмену дыпляматычнымі місіямі? Ці для Канадыйскага Ўраду гэтыя народы ня існуюць, ці ён (Канадзкі Ўрад) забыўся, што гэтыя народы ёсьць ахвярамі Расейскага імпэрыялізму?"

„Як можна пагадзіць гэтае замоўчваньне з удзелам канадзкіх міністраў, зь містэрам Мартынам улучна, на зборышчах этнічных групаў, на якіх свабода падбітых краінаў абвяшчаецца як галоўная мэта? Этнічныя групы ў Канадзе маюць права ведаць аб канадзкай палітыцы да гэтых краінаў" — казаў пасол Мандзюк. „Калі мы ня маем палітычнай лініі, дык мусім прызнацца ў гэтым", — сказаў ён на заканчэньне.

„В. С." і „К. С."

ДЛЯ САМІХ СЯБЕ НА РОЗДУМ

„Вышэй пупа не падскочыш" — кажа народная прыказка, а другая — „з пустога й Салямон не нальле". Трэба сьпярша пустую судзіну напоўніць, каб пасьля зь яе наліць, трэба мець, каб даць, трэба сьпярша ўлажыць, каб пасьля выняць, трэба сьпярша пасеяць, каб пасьля зжаць.

Каб быць нечым, трэба мець 12-ці, а не 4-ох цыліндровы розум; трэба мець пачуцьцё чалавечае годнасьці, трэба перастаць думаць, што Яго Міласьць „Я" ёсьць „пупам сьвету", ужываючы тое самае анатамічнае выражэньне. Трэба перастаць думаць, што за кажнае паварушэньне пальцам у боце гэты-ж сьвет мае сьпяваць „Мне" пахвальныя гімны й абдорваць мэдалямі заслугаў, бо як не — дык кіну-рыну ўсё, ды яшчэ ўстаўлю калок між сьпіцаў у кола таму, у каго воз яшчэ едзе.

Скажаце — надта-ж страшна размалявала! Зрэштай, гэта ўсіх не датычыць. Спадзяюся, што не, але-ж як-ніяк усе мы патомкі Каіна, які забіў свайго брата Абеля толькі за тое, што Бог Абелеву ахвяру прыняў, а ягоную — Каінаву — не.

Хіба што мы маем вышэй успомненыя дадзеныя, каб „быць нечым", а калі не, дык мы хочам каб нас любілі, шанавалі, ацэньвалі нашу працу, хвалілі, бо як не — дык трагэдыя, у якой вінаваты кажныя іншыя, толькі не мы. Колькі горычы, болю й прыкрасьцяў мог-бы чалавек сабе заашчадзіць, каб ён не патрабаваў прызнаньня, ацэнкі ды любові іншых.

Мо' скажаце, гэтае жаданьне воплескаў ёсьць рухавіком да нашых „гэраічных вычынаў" і таму ёсьць карысным? Калі так, дык гэтыя вычыны, як-бы вялікімі яны навонкі ня выдаваліся, — у сутнасьці ёсьць марнымі, бо нарадзіліся зь нізенькіх матываў толькі паказацца — „што то Я!" А раз так, дык якжа-ж можна крыўдаваць, што сьвет не дае нам за іх мэдаляў?

З другога-ж ізноў боку, усе ня могуць быць высокаякаснымі, ці як тут кажу — „нечым". Што-ж нам звычайным сьмяротнікам рабіць, калі мы пахвалаў і пашаны няварты? Рабіць што можам і як можам для справы, у якую верым, ды старацца шанаваць такія-ж высілкі свайго сябры. І за гэта нас сьвет ацэніць, бо ідэйнасьць, працавітасьць, скромнасьць і пашана да іншых і зьяўляюцца высокімі якасьцямі чалавека.

Р.

25 САКАВІКА У АДДЗЕЛЕ БАЗА У ГЭМПСТЭД

Зьлева направа: сакратар Аддзелу БАЗА ў Гэмпстэд Барыс Данілюк, старшыня Аддзелу Юрка Касьцюкевіч, старшыня каўнты Нассаў Эўджэн Г. Нікэрсан, скарбнік Аддзелу Кастусь Верабей у часе атрыманьня Праклямацыі

Зарганізаваны ўсяго тры месяцы таму Аддзел БАЗА ў Гэмпстэд, павету Нассаў на Лёнг Айлэнд у штаце Нью Ёрк, ужо патрапіў прыгожа выказацца сваёй дзейнасьцяй. Дзякуючы энэргіі й патрыятызму сяброў управы, Аддзел прарабіў адпаведныя заходы, што старшыня павету (County Executive) Нассаў Эўджэн Г. Нікэрсан прыняў быў дэлегацыю гэтага Аддзелу ў складзе усяе ягонае ўправы ў сваім бюры й у ейнай прысутнасьці падпісаў праклямацыю, якой дзень 25 сакавіка абвесьціў Днём Незалежнасьці Беларусі ў павеце Нассаў.

Стараньнем сяброў управы, галоўна ейнага сакратара сп. Барыса Данілюка паважны й аўтарытэтны штодзённік „Лёнг Айленд Прэсс" зьмясьціў быў з гэтае нагоды даўжэйшы артыкул аб угодках абвешчаньня незалежнасьці Беларусі, а найпапулярнейшая ньюёркаўская газэта „Дэйлі Ньюс" і лякальная газэта „Фармінгдэйл Пост" зьмясьцілі 24 сакавіка фотаздымак з мамэнту ўручэньня праклямацыі сп. Э. Нікэрсанам управе Аддзелу з кароткімі зацемкамі пра ўгодкі Акту 25 Сакавіка. Гэты-ж фотаздымак зьмяшчаем вышэй і ў нашай газэце.

З УСПАМІНАЎ АБ 25 САКАВІКУ

Ужо 48-ыя ўгодкі абвешчаньня незалежнасьці Беларусі! А было-ж гэта нядаўна, здаецца, бо-ж на маёй памяці быў абвешчаны Акт 25-га Сакавіка.

Вучыўся я тады ў Беларускай Гімназіі ў Будславе й былі ў нас тады Немцы. У канцы сакавіка хтосьь з настаўнікаў прыехаў зь Менску (Шыла ці Лышчык — ня памятаю) і ўсім сабраным вучням і бацьком іх расказаў пра гістарычнае паседжаньне Рады БНР і прачытаў Акт 25-га Сакавіка. Пасьля гаварыў дырэктар гімназіі Васілевіч, ён тлумачыў нам значэньне гэтага Акту. А тады вучні дэклямавалі вершы (я дэклямаваў „Разьвейся, туман" Янкі Купалы), гімназіяльны хор прасьпяваў некалькі песьняў, а вучыцелька францускай мовы Л. Ігнатава засьпявала солё штосьь небеларускае, клясычнае.

Ад таго часу прайшло 48 год. 48-мы раз сьвяткуюцца нашыя слаўныя ўгодкі й 47 разоў былі адсьвяткаваныя ў розных абставінах і ў розных мясцох. Кажны Беларус ці Беларуска ў вольным сьвеце можа прасачыць на аснове сваіх успамінаў аб сьвяткаваньнях угодкаў 25-га Сакавіка пэўную частку свайго жыцьця й свайго ўдзелу ў беларускім грамадзкім жыцьці, а разам з тым адтварыць сваю вельмі цікавую гісторыю, ці, лепш, свой фрагмант гісторыі беларускага вызвольнага руху.

Кажны год, калі набліжаецца дата 25-га сакавіка — хоцькі-няхоцькі ўпадаеш у роздум, думкамі скіроўваешся ў мінулае сваё й нацыянальнае, адтвараеш паасобныя сьвяткаваньні 25-га Сакавіка — дзе й пры якіх абставінах яны адбыліся. Каб сабраць гэтыя ўспаміны нас усіх — утварылася-б цікавая мазайка геаграфічна-палітычна-гістарычная, падмацаваная натаўпам перажываньняў — успамінаў, радасьцяў, энтузіязму, узварушаньняў, расчараваньняў і цярпеньняў... А падыспадам усяго гэтага, як пласт гліны, ляжыць вялікая цягучая туга, туга па нечым блізкім, родным, вялікім — у чым маладосьць, і радасьць, і жыцьцё.

Як я прыпамінаю сабе, дык з гэтых 47-мі сьвяткаваньняў я ня браў удзелу ў васьмёх. Тры зь іх перажыў у савецкай цюрме й лягерах, чатыры ў чужым войску й адно пасьля цяжкой хваробы дома. Але й гэтыя гадавіны без грамадзкага беларускага акружэньня ня былі зусім пустымі. Былі зы мной і цікавыя думкі, і жывыя гутаркі з роднымі сябрамі лёсу.

З рашты-ж сьвяткаваньняў — на 16-цёх я быў у Вільні, на 4-ох у Празе, на 3-ох у Лёндане ў Англіі, на адным у Лювэне ў Бэльгіі, на двух у Мюнхэне і на адзінаццацёх у Таронта. Кажнае з гэтых сьвяткаваньняў — гэта асобная цікавая падзея й каб сабраў іх усе разам — была-б мо' й цікавая кніжка.

Найбольш сьветлымі выступаюць у маёй памяці сьвяткаваньні ў Вільні, асабліва-ж за вучнёўскіх часоў на пачатку 20-ых гадоў. Падзялюся тут успамінамі хоць аб адным зь іх — з 1921-га году.

Быў я тады вучням 1-ай Віленскай Беларускай Гімназіі. Дзень 25-га Сакавіка быў сьвятам і ніколі не адкладаўся, навет калі прыпадаў на будні дзень. Заняткаў ў гэты дзень ня было, але ўсе вучыцялі й вучні прыходзілі ў гімназію бяз кніжак, апранутыя ў найлепшае, што мелі. Прыходзілі на 9-ую гадзіну раніцы. Усе вучні, бяз розьніцы праваслаўныя ці каталікі, ахвотна станавіліся ў шэрагі й машыравалі ў праваслаўную царкву — Сабор Сьвятога Духа. (У 30-ых гадох у гістарычную Пятніцкую царкву — беларускую парахвіяльную). Толькі Жыды ня прылучаліся да шэрагаў, але шмат якія зь іх ішлі ўсёж у царкву вольнымі групкамі. На багаслужбу ў царкву прыходзілі ў шэрагах і дзеці зь беларускіх пачатковых школ, якіх тады ў Вільні было, здаецца, 7. Зьбіралася ў царкве й шмат грамадзтва, таксама бяз розьніцы веры. Прыходзілі ў шэрагах і жаўнеры Асобнага Беларускага Батальёну, які стаяў тады ў Вільні. Вялічэзная царква была перапоўнена.

Багаслужба была вельмі ўрачыстая. Служыў сам архірэй у асысьце сьвятароў і манахаў. Маліліся за Беларусь. Сьпяваў архірэйскі хор. Адзін зь сьвятароў гаварыў казаньне пабеларуску на тэму дня.

Пасьля багаслужбы ў праваслаўнай царкве ўсе бяз вынятку ішлі ў касьцёл сьв. Мікалая на каталіцкую багаслужбу. Які каталіцкі сьвятар меў імшу тады — я ня памятаю, але добра памятаю, што казаньне казаў ксёндз Адам Станкевіч, настаўнік нашай гімназіі. Ксёндз Адам ведамы быў з красамоўства, дык можна ўявіць, які настрой вытвараўся ў вернікаў ад яго патрыятычнага казаньня. Хор вучняў каталікоў сьпяваў беларускія рэлігійныя песьні ў часе багаслужбы.

Пасьля каталіцкай багаслужбы — школы й жаўнеры ў шэрагах, а грамадзтва вольна — усе накіроўваліся ў Беларускую Гімназію, у залі якой мела адбыцца ўрачыстая акадэмія.

Адчыніў акадэмію дырэктар гімназіі М. Кахановіч, а прамову аб Акце 25-га Сакавіка меў Антон Луцкевіч. Заля была біткам набіта вучнямі, бацькамі іх, жаўнерамі й грамадзтвам.

У мастацкай частцы вучні выступалі з дэклямацыямі, а гімназыяльны хор з песьнямі. Выступалі й артысты зь Беларускай Драматычнай Майстэрні, якая тады існавала ў Вільні. Яна рабіла часта пастаноўкі ў Вільні ў розных залях, але пераважна ў Беларускім Грамадзкім Клюбе й Беларускай гімназіі. На заканчэньне акадэміі ўся заля сьпявала „Не пагаснуць зоркі ў небе" — тадышні нацыянальны гімн.

Пасьля акадэміі ўсе разыходзіліся, апрача вучняў гімназіі, што атрымоўвалі дажывленьне. Спадарыня Арсеньнева (матка нашай паэткі) давала ім гарачую зупу. З прадуктамі ў Вільні тады было яшчэ цяжкавата й шмат якіх вучняў трэба было падкормліваць. Займалася гэтым Беларускае Дабрадзейнае Таварыства, якое атрымоўвала крыху прадуктаў з амэрыканскай дапамогі жыхаром Вільні.

Вечарам была ўрачыстасьць у Беларускім Грамадзкім Клюбе на Біскупскай вуліцы. Гэтая ўрачыстасьць мела шырэйшы, палітычны характар. Там зьбіраліся беларускія дзеячы, паважнейшае грамадзтва, студэнты ўнівэрсытэту й іншанацыянальныя госьці. Тут спачатку была акадэмія з дакладам і прывітальнымі прамовамі прадстаўнікоў ад беларускіх арганізацыяў, і іншых нацыянальнасьцяў: польскіх — ад Віленскіх Краёвых Дэмакратаў і партыі „Вызваленьне", ды ад летувіскіх і жыдоўскіх палітычных арганізацыяў.

Далей ішла мастацкая частка з рэцытацыямі артыстых, салёвымі сьпевамі й музычнымі нумарамі. Паасобных нумароў і іх выканаўцаў ня помню. Помню толькі, што сьпявалі Ганна Душэўская й Ніна Сасноўская, ды выступалі артыстыя: Ф. Аляхновіч, Пракулевічыха й Шчансновіч. Увесь вечар — у прыгожай, удэкараванай залі — меў узьнёслы характар. Паважнай публікі ў вячорных строях было шмат, дык мы, вучні старэйшых клясаў гімназіі, якія былі дапушчаны ў клюб толькі таму, што бралі ўдзел у мастацкай частцы, чуліся зьбянтэжанымі.

Паважная атмасфэра крыху расслаблівалася ў часе банкету, які адбыўся пасьля акадэміі. Сябры Клюбу, госьці — прадстаўнікі арганізацыяў сваіх і чужых, прэсы й удзельнікі мастацкай часткі — былі запрошаныя за расстаўленыя сталы з выпіўкай і закускай, а рэшта публікі частавалася ў ваграмадным буфэце ў другой залі. У часе банкету таксама былі прамовы, мо' вальнейшыя, але больш палкія. Банкет трываў да таго часу, пакуль не зайграла аркестра. Тады маладзейшыя йшлі танцаваць, а старэйшыя заставаліся ў гутарках пры сталох, або йшлі на каняк у буфэт. Забава трывала амаль да самай раніцы.

Было гэта ўсё пад польскай акупацыяй, але ў 1921 годзе. Акупацыя гэта не пасьпела яшчэ разгарнуць сваёй жорсткай палітыкі на „крэсах", дык тады яшчэ было і шмат беларускіх арганізацыяў, і шмат дзейных людзей у Вільні, якія ня надта лічыліся з акупацыяй. Таму й сьвяткаваць маглі і сьмялей, і шчырэй, і вальней.

В. Жук

УГОДКІ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ У ЧЫКАГА

Мэр гораду Чыкага Рычард І. Дэйлі перадае Праклямацыю Дня Незалежнасьці Беларусі групе прадстаўнікоў усіх беларускіх арганізацыяў у Чыкага

Беларусы м. Чыкага і ваколіцаў адзначылі сёлета 48 ўгодкі Абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі вельмі ўрачыста. Сьвяткаваньне адбылося 27 сакавіка. Акадэмію папярэдзілі дзьве патрыятычныя радыёвыя перадачы на мясцовых радыёстанцыях (20 і 25 сак.) з нацыянальнымі песьнямі і заклікам да нашых суродзічаў аб ушанаваньні вялікага Нацыянальнага Сьвята. Радыёперадачы вялі др. Вітаўт Рамук і Антон Бяленіс.

Губэрнатар штату Ільліной і Бурмістр м. Чыкага, на просьбу ўсіх беларускіх арганізацыяў у Чыкага, выдалі спэцыяльныя праклямацыі і абвесьцілі дзень 25 сакавіка днём Незалежнасьці Беларусі.

Дня 21 сакавіка група прадстаўнікоў ад усіх арганізацыяў злажыла візыту Бурмістру м. Чыкага і падаравала яму букет бел-чырвона-белых кветак і прыгожую беларускую папяльніцу з адпаведным надпісам.

У нядзелю 27 сакавіка сабралася немалая група Беларусаў у беларускай царкве Хрыста Збаўцы, каб памаліцца за сваіх братоў, цярпячых няволю, і за хутчэйшае вызваленьне Бацькаўшчыны. Службу Божую адправіў а. Ян Тарасэвіч, які таксама сказаў прыгожае патрыятычнае казаньне. На заканчэньне адсьпявалі „Магутны Божа".

Гэтага самага дня а 5-тай гадзіне па паўдні адбылася ўрачыстая акадэмія прысьвечаная Вялікаму Сакавіку. Акадэмія мела месца ў залі Беларускага Культурнага Цэнтру пры 3107 Вэст Фульлертон вуліцы. Сабралася многа людзей і заля была перапоўнена. Распачалася Акадэмія амэрыканскім нацыянальным гімнам у выкананьні Надзеі Градэ і беларускім нацыянальным гімнам у выкананьні Анны Брушкевіч. З уступным словам ад імені Згуртаваньня Беларусаў у штаце Ільліной выступіў Вацлаў Пануцэвіч, падкрэсьліючы ў прыгожых словах значэньне месяца Сакавіка як жыцьцядайнай сілы ў прыродзе і ў нашым нацыянальным жыцьці. Патрыятычную інвакацыю і малітву за Беларусь сказаў а. Ян Тарасэвіч. З аснаўным і зьместоўным рэфэратам выступіла Вера Рамук, у якім, закранаючы пытаньні нашай эміграцыі, заклікала ўсіх да згоднай працы на карысьць нашага народу і Бацькаўшчыны. Адчытаньнем прысланых прывітаньняў, прамовамі гасьцей і адсьпяваньнем усімі прысутнымі беларускага народнага гімну, закончылася ўрачыстая частка акадэміі.

Пасьля кароткага перапынку пачаўся сьвяточны канцэрт. І вось нашыя будучыя артысты — нашая надзея — дзеці выступілі цэлай групай пад кіраўніцтвам Анны Брушкевіч, даючы абшырную й прыгожую праграму беларускіх народных песьняў і групowых дэклямацыяў. Прыемна было глядзець на дзетак, апранутых у беларускія народныя касьцюмы.

Прыгожа гралі партыі фартап'яна Ірэна Мароз, Ірэна Янчэўская і Гэнрык Янчэўскі, вучні праф. М. Куліковіча.

Нашыя салісткі Надзея Градэ й Анна Брушкевіч пры акампаньяманце праф. М. Куліковіча адсьпявалі цэлы рад прыгожых беларускіх песьняў солё і дуэтам.

Багатая ўрачыстая частка закончылася трыма бадзёрымі беларускімі народнымі танцамі, выкананымі танцавальным гуртком Згуртаваньня Беларуска-Амэрыканскай Моладзі у штаце Ільліной пад кіраўніцтвам Веры Рамук.

Закончылі ўрачыстасьць сьвяточным пачастункам, які ў прыемнай сяброўскай атмасфэры зацягнуўся на доўгія гадзіны.

Асаблівая падзяка належыцца праф. М. Куліковічу за акампаньямант і падгатоўку сьпевакоў. Недзеі Градэ за пекныя песьні. Веры Рамук і В. Пануцэвічу за паінфармаваньне ангельскай і чужамоўнай прэсы ў Чыкага, якая амаль біз вынятку ўспомніла аб Беларусах і 25 Сакавіку. Анне Брушкевіч за сьпевы і падгатоўку дзяцей. Вандзе Махнач за канфэрансье. Усім жанчынам за прыгатаваньне смачнага пачастунку.

Беларусы з Беларуска-Амэрыканскай Нацыянальнай Рады ў Чыкага ладзілі сьвяточную акадэмію таго-ж дня, а 1-шай гадзіне па паўдні, у сваёй залі пры царкве Сьвятога Юрыя ў Чыкага, а пасьля многія прымалі ўдзел у нашым сьвяткаваньні; а старшыня БАНРады сп. В. Пунтус выступаў зь вітальным словам, заклікаючы, каб у наступным годзе абавязкова адзначыць 25 Сакавіка супольна.

Антон Бяленіс

СЬВ. ПАМ. ВОЛЬГА ГЛАЗКОВА

11-га красавіка сёлета памерла ў Нью Ёрку сьв. пам. Вольга Барысаўна Глазкова, пакінуўшы мужа, дачку, зяця, унукаў, сястру й трох братоў.

Нябожчыца была вельмі заслужанай сярод казацкай грамадзкасьці галоўна ў узапраўды гэраічнай акцыі ратаваньня сваіх суродзічаў Казакоў ад прымусовай выдачы бальшавіком пасьля апошняе вайны. Ейны муж інж. Васіль Г. Глазкоў, даўгагодні старшыня Казацкага Вярхоўнага Прадстаўніцтва, заслужаны казацкі нацыянальны дзеяч. Ён добра ведамы й паважаны ўсім беларускім грамадзтвам, як шчыры наш супрацоўнік і верны прыяцель беларускага народу.

Вечарам 15 красавіка ў Пахаронным Доме Пятра Яромы ў Нью Ёрку адбылася пахаронная жалобная ўрачыстасьць па памерлай. Пасьля царкоўнай паніхіды прысутныя сябры казацкай грамадзкасьці й прадстаўнікі прыязных Казаком народаў у сваіх прамовах аддалі апошнюю пашану Памерлай. Ад Беларусаў прамаўляў ген. Праньціш Кушаль. „Сьв. пам. Вольга Глазкова заўсёды разам із сваім мужам бывала на беларускіх нацыянальных урачыстасьцях, мы ўсе яе ведалі й любілі". Гэтыя апошнія словы падзяляюць і ўсе Беларусы.

Інжынеру Васілю Г. Глазкову й ўсёй ягонай сям'і ды сваяком, а таксама ўсяму казацкаму грамадзтву мы выказваем на гэтым месцы нашае глыбокае спачуваньне.

БАНКЕТ У ЧЭСЬЦЬ ЦАРКОЎНЫХ ДАСТОЙНІКАЎ

20-га лютага сёлета Царкоўная Рада й парахвіяне царквы БАПЦ імя Жыровіцкае Божае Маці ў Гайлянд Парку, Нью Джэрзі, ладзілі ўрачысты абед у чэсьць настаяцеля парахвіі — мітрафорнага пратаярэя айца Сьцяпана Войтанкі, рэгента царкоўнага хору сп. Філярэта Родзькі й харыстых. Прывітаўшы юбілянтаў, старшыня Царкоўнае Рады сп. П. Кажура адзначыў іхную ахвярнасьць на працягу 15-ёх гадоў. Ня толькі настаяцель парахвіі а. Сьцяпан, — казаў старшыня — але й рэгент ды шмат хто з харыстых не прапусьцілі за ўвесь гэты час бадай ніводнае Божае Службы. Іхнай аддана́й працы й заўдзячвае парахвія свой рост і разьвіцьцё. Вельмі пацяшальная зьява й тое, што ў хоры сьпявае й школьная моладзь.

Настаяцелю парахвіі а. Сьцяпану Войтэнку й рэгенту хору сп. Ф. Родзьку — у знак прызнаньня за іхную працу — былі даручаныя сьціплыя падарункі.

Ад аддзелу Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня ў штаце Нью Джэрзі вітаў юбілянтаў сп. Я. Азарка, ад Беларусаў-каталікоў — сп. Б. Даніловіч. Абед мінуў у мілым сяброўскім настроі. Пры гэтай нагодзе прысутныя маглі падзяліцца сваімі спасьцярогамі што да працы, ужо праробленай парахвіяй Жыровіцкае Божае Маці, ды выказаць свае пажаданьні ў дачыненьні да плянаў на будучыню.

АГУЛЬНЫ СХОД ПАРАХВІІ

У нядзелю 27-га лютага сёлета адбыўся агульны сход парахвіі Жыровіцкае Божае Маці ў Гайлянд Парку. Тутэйшыя парахвіяне вельмі цікавяцца жыцьцём свае царквы й таму бадай усе прыйшлі на сход. Із справаздачы Царкоўнае Рады было відаць, што парахвіяй была праробленая вялікая праца. Парахвія ўжо трэйці год рамантуе свой царкоўны будынак. У справаздачным годзе была перакрытая страха й адрамантаванае ды памаляванае памешканьне царквы зь сярэдзіны. Ахвярнасьць шмат каго з парахвіян была вельмі вялікая. Яны не пашкадавалі сваіх грошай, каб набыць для царквы плашчаніцу, падсьвечнікі, іконы ды іншыя царкоўныя рэчы. Найлепшай мерай дзейнасьці парахвіі можа быць хіба той факт, што бюджэт парахвіі склаўсуму ў зьвыш адзінаццаць тысячаў даляраў.

Побач із дасягненьнямі ў працы парахвіі, былі адзначаныя й недахопы. Найпаважнейшы зь іх — гэта тое, што парахвія ня мела ў сёлетнім навучальным годзе беларускае школы для дзяцей. Галоўнай прычынай гэтага быў благі стан царкоўнае залі, дзе маюць адбывацца школьныя заняткі. У бягучым, аднак, годзе школа будзе напэўна адчыненая супольнымі намаганьнямі мясцовых беларускіх арганізацыяў.

Сход пастанавіў пачаць рамонт залі пад царквою адразу-ж пасьля Вялікадня.

Праведзеныя выбары новае Царкоўнае Рады далі гэткія вынікі: старшынём Рады быў перавыбраны сп. П. Кажура, былі перавыбраны на новую кадэнцыю й сябры: М. Сільвановіч, А. Лысюк, У. Гаравец, Б. Русак і М. Януш.

СЬВЯТОЙ ✝ ПАМЯЦІ

ДОКТАР СТАНІСЛАЎ ГРЫНКЕВІЧ

Сябра БАЗА і сябра Рады БНР памёр на 54-ым годзе жыцьця ад атаку сэрца 18 красавіка 1966 году ў Клііўлэндзе, там-жа й пахаваны на гарадзкім магільніку 21 красавіка, аб чым паведамляе з глыбокім сумам і выказвае шчырыя спачуваньні асірочанай Сям'і Нябожчыка.

ГАЛОЎНАЯ УПРАВА БАЗА

---

25 САКАВІКА Ў АЎСТРАЛІІ

Сыднэй

26-га сакавіка сёлета сябры Беларускага Аб'еднаньня ў Новай Паўдзённай Валіі ўрачыста сьвяткавалі 48-я ўгодкі Абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі.

Сьвяткаваньне адчыніў старшыня Аб'еднаньня інж. М. Каранеўскі. Рэфэрат на гістарычную тэму, ілюстраваны вершамі нашых паэтаў, прачытала сп-ня А. Каранеўская. Пасьля рэфэрату сп. А. Смаль прадэклямаваў два вершы Янкі Купалы, а др. Я. Малецкі зрабіў агляд апошніх падзеяў у сьвеце й на бацькаўшчыне. Сьвяткаваньне скончылася адсьпяваньнем беларускага нацыянальнага гімну. А тады — усе прысутныя былі запрошаныя на традыцыйную ўжо тутака бяседу, што працягнулася колькі гадзінаў. У часе бяседы быў праведзены збор да браахвотных ахвяраў на патрэбы БНР.

А. Лаўрыновіч

Мэльбурн

Беларусы Мэльбурну адзначалі 48-я ўгодкі Сакавіковага Акту ў нядзелю 27-га сакавіка. Як і папярэднімі гадамі, арганізатарам сьвяткаваньня быў Беларускі Камітэт у Вікторыі.

Урачыстая Сакавіковая акадэмія была папярэджаная багаслужбамі з малебнамі за Беларусь у дзьвёх Мэльбурнскіх сьвятынях: у Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай царкве ў Паўночным Мэльбурне, і ў Беларускай Праваслаўнай царкве ў Сэйнт Альбанс. У часе малебну за Беларусь у БАПЦаркве была выстаўленая ганаровая варта зь беларускім нацыянальным сьцягам, у складзе сп. сп. Кукеляў — бацькі й сына — і сп. Басарыновіча. Заля, дзе адбылася сакавіковая акадэмія, была сёлета прыгожа ўдэкараваная вялікай Пагоняй, беларускімі ды аўстралійскімі сьцягамі й вялікімі вязанкамі жывых красак. Пры ўваходзе на залю сп-ні Кукель і Гірыс прышпілялі ўсім істужачкі ў беларускіх нацыянальных колерах. Побач — былі раскладзеныя на стале — на продаж — беларускія часапісы й кніжкі.

Акадэмію адчыніў старшыня Беларускага Камітэту ў Вікторыі. Вітаючы прысутных, ён прыгадаў ім пра вялікае значэньне Дня 25-га Сакавіка для беларускага народу. Дзень гэты сьвяткуецца штогоду адкрыта і ўрачыста ў вольным сьвеце, і прыхавана, у думках і сэрцах, на паняволенай бацькаўшчыне. Пасьля адсьпяваньня аўстралійскага нацыянальнага гімну мяшаным хорам пад кіраўніцтвам сп. П. Мікуліча, сп. М. Нікан прачытаў даклад на тэму змаганьня беларускага народу за сваю незалежнасьць, зьвязаўшы яго з праблемамі беларускае эміграцыі ў Аўстраліі. Памяць змагароў за Беларусь была ўшанавана хвілінай маўчаньня.

У мастацкай частцы акадэміі былі выступленьні прыгаданага ўжо хору, дэклямацыя — вершу Алеся Гаруна „Родная мова" Юркам Ніканам, і вершу Натальлі Арсеньевай „Ты прыйдзеш"! — сп-няй Кукель, ды дуэт сп-няў Грушы й Гірыс.

Сьвяткаваньне скончылася адсьпяваньнем беларускага нацыянальнага гімну.

25 САКАВІКА Ў АНГЕЛЬШЧЫНЕ

У БРАДФАРДЗЕ

Сьвяткаваньне 48-ых угодкаў абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі ў паўночна-ангельскім горадзе Брадфардзе распачалося раніцай 3 красавіка Божай Службай у беларускай капліцы сьв. Спаса, якую адправіў настаяцель тутэйшай парахвіі а. Янка Абабурка й сказаў патрыятычнае казаньне. Ад імя Уладыкі Васіля а. Абабурка ў часе Службы даручыў багаслаўенныя граматы сп. Хведару Лемяшонку й сп. Янку Калбасу за старанную працу на карысьць Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы ў Вялікабрытаніі.

Папаўдні адбылася ўрачыстая Акадэмія, якую адкрыў старшыня Аддзелу ЗБВБ у Брадфардзе сп. Янка Калбас. Сакавіковыя прывітаньні ад беларускіх арганізацыяў і мясцовага Аддзелу Саюзу Украінцаў у Вялікабрытаніі прачытаў сакратар Аддзелу ЗБВК сп. С. Мак. Ад Вольных Казакаў на Чужыне вітаў Беларусаў палкоўнік Д. Каралькоў. З прывітаньнем ад Галоўнай Управы ЗБВБ у Лёндане выступіў ейны сакратар сп. А. Лашчук.

Вялікае ўражаньне на прысутных Ангельцаў зрабіў Ліст спад шыбеніцы да Беларускага Народу Кастуся Каліноўскага, які прачытаў паангельску сябра Беларускага Юнацкага Клюбу Пятрусь Калбаса. Даклад пра Акт 25 Сакавіка зрабіў сп. А. Лашчук.

Напапошку была праслуханая з магнітафоннай стужкі багатая праграма Радыя „Свабода" на ўгодкі 25 Сакавіка, якая сваім патрыятычным зьместам і прыгожай формай пакінула вялікае ўражаньне на прысутных.

Янка Крушына

У НОТЫНГАМ

У нядзелю 27 сакавіка Беларусы ангельскага гораду Нотынгам ладзілі сьвяткаваньне ўгодкаў абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі.

Раніцай адбылася Божая Служба ў БАПЦаркве, якую мясцовыя Беларусы два гады таму самі адапталі для сабскага карыстаньня. Пасьля малебну за Беларусь і патрыятычнага казаньня а. Янкі Абабуркі, прысутныя пераехалі з царквы ў памешканьне Украінскага Грамадзкага Клюбу, каб праслухаць рэфэрат і мастацкі мантаж, прысьвечаныя Акту 25 Сакавіка.

Акадэмію адкрыў сп. Янка Бунчук і прачытаў прысланыя прывітаньні ад іншых арганізацыяў. Асабіста віталі із сьвятам Незалежнасьці сп. Юрка Хахолка зь Лідс і сп. Міхась Баяроўскі — старшыня Аддзелу ЗБВБ у Бірмінгам.

Добра апрацаваны рэфэрат прачытаў сп. Уладзімер Капач. Быў прачытаны паангельску сп. Пятрусём Калбасой Ліст спад шыбеніцы да Беларускага Народу Кастуся Каліноўскага й праслуханая з магнітафоннай стужкі адмысловая праграма Радыя „Свабода" на Сакавіковыя ўгодкі. Наймалодшы з прысутных 7-ёхгадовы Юрка Капач прадэклямаваў верш Якуба Коласа „Беларусам".

Прапяяньнем беларускага нацыянальнага гімну закончылася афіцыйная частка праграмы сьвяткаваньня.

Пасьля гэтага да позна ночы цягнулася сяброўская бяседа ў дружнай і патрыятычнай атмасфэры.

Янка Калбаса

СЯМЕЙНАЯ ХРОНІКА

ВІНШУЕМ З НАРАДЖЭНЬНЕМ СЫНА

Нашую сяброўку й кіраўнічку Танцавальнага Гуртка ЗБМА сп-ню Алу Орса-Рамана й ейнага мужа сп. Франка Рамана віншуем з нараджэньнем 25 лютага сёлета сына Паўла.

Шчыра жадаем, каб ён памысна гадаваўся на пацеху бацьком і на славу беларускага народу.

Управа БАЗА Акругі Нью Ёрк

АДПРАВА Ў ВОЙСКА

Пасьля працы 16 лютага сёлета дырэктар хвабрыкі Лукян Мэтал Продакт у Кліўлендзе разьвітаўся адмысловым пачастункам з работнікам гэтае хвабрыкі Беларусам Паўлам Кавалём, які пакліканы ў Амэрыканскую Армію.

На пачастунку прысутнічалі шмат якія працаўнікі хвабрыкі, а дырэктар хвабрыкі, ягоны заступнік і скарбнік у сваіх прамовах жадалі яму, пасьля скончаньня вайсковай службы, шчасьліва ўзноў вярнуцца да сваіх людзей.

М. Страпко

ВЯСЕЛЬЛЕ

29 студзеня сёлета ў Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царкве Жыровіцкае Божае Маці ў Гайлэнд Парку адбыўся шлюб сп-ні Сьвятляны Януш із сп. Вілем Гартманам. Шлюб даваў мітр. прат. а. Сьцяпан Войтэнка ў суправодзтве царкоўнага хору пад кіраўніцтвам сп. Ф. Родзькі.

Вясельная бяседа адбылася ў Нью Брансьвіку ў залі сп. А. Галелюка. Удзельнікаў бяседы разьвясельвала аркестра сп. Ул. Вычкоўскага.

Сп-ва Янушы належаць да мясцовага беларускага прыходу, а таксама да БАЗА й прыймаюць актыўны ўдзел ў ягонай дзейнасьці.

Навжэнцам прыяцелі й знаёмыя зычаць шчасьлівага сужыцьця й павялічваць сваю сям'ю. Сто год Сьвятляна й Вільям!

С. Пчала

РАДЗІНЫ

16 лютага сёлета ў сп-ва Гэлены й Міхася Каранеўскіх нарадзілася дачушка, якую назвалі Вандай.

Шчасьлівых бацькоў вітаем з гэтай падзеяй. а маленькай Вандзе зычым памыснага гадаваньня ды ў будучыні стацца карысная нашаму грамадзтву й пацехай для бацькоў.